

Mahym Nurgeldiyewa

**MENI
MENDEN
SORA!**

Mahym Nurgeldiýewa. Meni menden sora! Goşgular we oýlanmalar

Türkmen dilinde. 2024.

Eliňizdäki kitaba Mahym Nurgeldiýewanyň aglabasy 2020-nji ýyldan şu güne çenli ýazylan dürli temalardaky goşgular we oýlanmalary girizildi. Bu onuň ilkinji ýygındysydyr. Grammatiki ýalňyşlyklar üçin ötünç soralarys we kitap göwnüňizden turar diýip umyt edýäris.

Taýýarlan we suratlar bilen bezän

Süleýman Tekäýew.

Suratlar bilen bezemekde goşant goşan

Baýramgylyç Sapargylyjow we Maksat Bäşimow.

SÖZBAŞY ÝERINE

Kä bir günler özüm hakda joşup-joşup gürrüň beresim gelýär. Diňleýänler kämahal bir başyny yralasa ýetik. Käte-de diňe dymasym gelýär. Dymyşlygyndan her kim özüçe many çykarsyn diýýän.

Ine, bu kitap şeýle dymyşlykly günleriň birinde taýýarlandy. Şonuň üçinem owaldan bäri gelýän adatyň tersine özüm hakda hiç zat aýdasym gelenok. Barybir, goşgularym oýlanmalarym size men hakda köp zat aýdyp berer.

Olary okap, heriňiziň meni öz nazaryňyzda açmagyny isleýärim. Edil Hristoforyň "Hindistanyna" Magellanyň "Amerika" diýşi kimin...

Awtor

JOGAPSYZ SOWAL

“Kim sen?”

Öwran-öwran berdiňiz sorag,
Nätanyş nazarlar atdylar öwşün.
Ahmal, biçak geňlärsiňiz aýdaýsam,
Özümiň kimligim agtaryp ýörşüm.

Kä dünýäň derdine bipolar düňle men,
Kä mätäje ýetirýärim delalat.
Kä ummanda damja saýýan özümi,
Kä kimsä meňzemez şeýle del adam.

Käte şowhun gaýy turýar ýürekde,
Gussalarym damar dartýar käýarym.
Kä zyba zemine sygmaýar göwnüm,
Käte gum deý ýeke gysym galýaryn.

Mahal-mahal çet künjege çekilen,
Bar närseden elin üzen ýalňyz men.
Birden ejiz gorkylarmyň gaşynda,
Birdenem merdemsiz,
batyr, algyr men.

Danadyryn, öwüt berýän käýarym,
Kä aklyn ýele taladan diwana.
Söz aşygy, suhangöýdürin käte,
Kä dymma men, söz tapmaýan diýmäge.

Kämahallar ýomak atýan alçak men,
Kä agraslyk serde sürýär hökümin.
Ynanjaňdan sada göwnüm bar käte,
Kä astynda ezilýärim şekimiň.

Kim men?
Ornum niresinde älemiň?
Gowsy hezzet etmäň soraglaň söwşün.
Bilýän, biçak geňlärsiňiz aýdaýsam,
Özümiň kimligim agtaryp ýörşüm.

Agtarmaklyk çözütmikä, eýsem-de,
Akyldan süzülen şerbeti içip,
Tar-u-mar etseňem dünýäň dört künjün,
Ýitirmedik närsäň tapyp bor niçik?

“Dertdeşine dert ýolugsa,
Duýarmyş—diýdiler--ynsan”.
“Sözlemäge sözi känkä,
Dymarmyş—diýdiler--ynsan”.

Ýüregi gan aglap käte,
Ynanany ýalan çykça,
Gözýaşyny gözde gizläp,
Ýylgyrarmyş ýalanjykdan.

Atan oky boş bor öýdüp,
Emgenermiş çenenmäge.
Ýa:zar saýyp soňy gama,
Wehm eýlärmüş begenmäge.

Göwni gubar baglaýarka,
Mätäçkä nesihatlara.
Ýakynyna syr ynanman,
Için dökermiş ýatlara.

Kä heserli günlerinde,
Kä şowhundan da:şayanda,
Elin goýup ýüregine
Diňlärmüşin gürs-gürsüni,
Ynanman ýaşayanyna.

“...Söýenine hany-manyn
Serermiş—diýdiler--ynsan”.
“Özüni söýene hesret,
Berermiş—diýdiler--ynsan”.

GELÄÝPSIŇ

Ýyllaryň ýgyrtly ýüzüni ýazyp,
Geläýpsiň!
Ötünç çogýar aýaňdan.
Garaşmak endigim wadaň deý bozup,
Özümi agtardym özge hyýaldan.

Men özümi del gözlerden agtardym,
Tapmadym, kejkdim duýgym deý ylla.
Bagt ýüwrüğe berilsedi aljakdym,
Arman, bagty alyp bolmaýar ylgap.

Duýgularyň adasynda gezm edip,
Ýitiren ekenim parasadymy.
Hiç bir parahatlyk aýryp bilmedi
Kalbymda oýaran harasadyňy.

Ah, şonda-da söýgä duş eden ýollar
Unutdurmagy hem gylyk bilipdir.
Bak, saňa şepagat eçilen ýyllar
Meni birehim gyz kylyp bilipdir.

Barybir, ýatlaram bagt be:r, gönendi:r,
Şat etmek dälmidir bagtyň ukyby?!
Emma diňe berilýändir söýenňe
Öz göwnüňi ynjytmaklyk hukugy.

Aýaz tigirläp ýör köne tekerin,
Menem durmaýaryn sowukdan nalap.
Ýadyňdadyr gara ýürek çekeniň
Süňni sowan gyşyň oýnuny halap.

Yşk üçin eýlenen pidadyr öýtdüň,
Gar içinde ýitip gitse barmagyň.
Ýöne kalplar şol gardaky şekil däl,
Ýollary köteldir oňa barmagyň.

Keýp edip synlardyk doňan buzlaryň
Hyýal köşgi bilen reňkdeşligini.
Asyl, şonda düşündirjek bolupsyň,
Garyň söýgimize meňzeşligini.

Ýeke tapawut bar siňňin garasaň,
Özün aýan eder dykgatly göze.
Ötürdi-de ýaşamaly möwritin,
Gar ýyla: eredi, yşk sowuk söze.

AÝRATYNLYK

Ýazgardyň.
Dymmakdan dalda gözledim.
Dünýäň gozgalaňa salmaz bilýärim.
Kemçilik hasaplan närseleriňe
“Özboluşly aýratynlyk” diýýänim.

Ynsana basylan tagmadyr olar,
Aň etseň, bu ylahy bir senetdir.
Gülüň tikeninde awandyr eliň,
"Gan görüner süýde siňe seretseň"

Jedelleşmek netim bolmandy.
Aklyň
ýeterinden ýetmezligi ýakyndyr.
Akyp duran tereň suwlaryň asty,
Ownuk-iri daşdan hyryn-dykyndyr.

Gije mäkäm synla, ýykjakdyr hökman
Birkemsizlik hakda "Ymaratlaryň"
Ýalpyldawuk zerin boýnuna oran
Aýyň tegmillerden ybaratlygyn.

DIÝEBILMEDIKLERIM

Mähir diläp galyppyryn el sere,
Umyt çäkli bagt menzilne eltere,
Bu gün sözlenmeli sözler ertire
Galmasyn, saklan!

Göwnümden nur, aklymdanam dür saçan,
Arzuwlam ak bolup, siňipdir saça,
Heserlenmiş datly duýgym dil aç,
Armasyn, saklan!

Belledim janaljy çeşmiň öwzarym,
Syzman ýerde-gökde başga öý baryn,
Gaýnan gussa gözlerime ö:l baryn
Garmasyn, saklan!

Ah, bilseň ýalňyzlyk niçiksi azap,
Geldim syr seçelän syrdaşym a:rap.
Lebimde gülleýän gülküler aga,
Ýa:zmasyn saklan!

Owaz düzülermiş sada ses-üýnden.
Geljegiň agtarsaň, habar al düýnden.
Emsiz-ýomsuz söýgim özüni müýnden
Saýmasyn, saklan!

Bulut gögüň ýaňagynyň halymy?
Damjalar pyşyrdap sorar halymy,
Kejir takdyr wadamyzdan aryny
Almasyn, saklan!

Goja ýer mysaly aýlanyp aňym,
Ädimleriň sanap aýňalyp galdym.
Kalbyň kirişleri aýralyk sazyn
Çalmasyn, saklan!

GORKY

Men ýagyş-ýagmyry söýmekden gorkdum.
Ýogsam, iňňän lezzetlidi bulutlaň
Çar ýan göçüp seýil etmesi asmanda,
Aýamda tans etse damjanyň yzy.
Iňňän ajaýypdy toprakda goýan
Yzgarynyň ysy, neminiň ysy.
Ýogsam, terk etmegem islärdim gamy
Sap owaz-heňine durşuna uýup.
Men ýagyş-ýagmyry söýmekden gorkdym.
Olar ahyrsoňy diňmeli diýip.

Men süýji düýşleri görmekden gorkdum.
Ýogsam, hyýal kibi datlydy olar.
Rugsatsyz, idinsiz juwan ýüregiň
Işiginden assa ätledi olar.
Hatda köp halatda ýakynlarymdan
Haýyş ederdimem: "Oýarmaň" diýip.
Men süýji düýşleri görmekden gorkdym.
Çünki ahyrsoňy "Oýanýan" diýip.

Wehm eýledim güle göwnüm bölmekden,
Ýogsam, behişt ysın pürkmeýärimi gül?!
Men diňe gorkýaryn ýekeje zatdan,
Şundan özge zatdan ürkmeýänim bil.
Ýogsam, halardym-a alsam aýama
"Gyrmyzy meňzini goýýarlar" diýip.
Men gözel gülleri söýmekden gorkdym
Olar ahyrsoňy "Solýarlar" diýip.

Başarmadym şemala-da bil baglap,
Ýogsam, serginligi aklym alardy.
Öwrenen gylygmy bolmady örläp,
Çagalykdan saýlanmanym Aý-aýdyň.
Bagtly pursatlara berilmedim kän,
Ahyrsoňy duşdan ötjegin duýup.
Gel, gör, indi seni söýmekden gorkýan
"Bir gün duýman durkam ýitirin" diýip.

ÖWGIŇ GÜÝJI

Öwgiň güýji asla edilmez inkär,
Ören kerebine çolaşyp ýörmek
Meger bagly däldir bilgirligiňe.
Garga onlarça gez: "Sen bilbil" diýip,
Ynandyrmak mümkin bilbildigine.

NAKYLDAN ÇUŇ PELSEPE

Sen ol kişi dälsiň.
Meniň gözlänim.
Ýitirmekden wehm eýlänim sen dälsiň.
Gije düýşde samrap, gündiz sözlänim,
Hossaň ýeke zerresine dözmänim,
Serde hallan atyp oýy-pikiri
Akyl çözläp, pähm eýlänim sen dälsiň.

Sen ol kişi dälsiň.
Ýagmyryň oklan
Damjasynda husny-roýun gördüğim.
Arzuw deý göwünde tijänim dälsiň.
Köňülde köşk gurup, patyşa saýyp,
Azabyna "Lepbeý" diýip ýördüğim,
Mährine suwsanym, ymgyr çöllükde
Ykmanda şemaldan idänim dälsiň.

Howwa, synanmagam bir üstünlikdir,
Gyýylaýma galanyňa çenenip,
Seret, älemgoşar doguldy gökde
Şoldur meniň oňa baglan çemenim.

Baş heserde,
Göwün otda,
Ruh yşkda,
Başagaý dünýämde meň etsemim kän.
Durnadan gönderen salamlarymyň
Gowuşmaly ýeri seň mesgeniň дәl.

Sen ol kiři dälsiň.
Meniň gözlänim.
Eýmenen gözlermiň eýesi sen däl.
Otdan alyp, suwa salyp örtänim,
Ýüregiň boz meýdanynda örklänim,
Syrdam umydymyň seresi sen däl.

Bir gün şindikiden has çuň söýersiň,
Öten barmy yşk toruna çolaşman?!
Men onuň geljegin güman edýärim,
Ýüzüp ýörün hyýal deňzin gulaçlap.
Adamda-da ýowuz, elhenç gylyk bar:
Gelmejege has intizar garaşýar...

Sen ol kiři dälsiň,
Nazaryň sepip,
Takrap ýatan köňle ham-hyýal eken.
Durmuş pelsepesi nakyldanam çuň,
Munda her agtaran tapmaýan eken.

BIR DILEGIM

Golum çyzgap, girsem durmuş jeňine,
Ummasyz ýük ýüklenäýse egnime,
"Başarmaz" diýp il-gün tutsa heňine,
Hatda dertdeşlerem bor ynanmasa,
Bir dilegim: Eje, sen ynan maňa!

Eltmese bagt kenaryna gaýygym,
Gyýa garap, ýazgarylsa gylygym,
Onuň üçin egmen başym gyýylyp,
Ýeňişlerme özge bor guwanmasa,
Bir dilegim: Eje, sen guwan maňa!

Ömrüme deň yssy sözleň gymmaty,
Şolardyr gamçylan arzuw gyratyn,
Hoşlaşaýsa myhman alan gurbatyň,
Söýget gözläp, dellere garama-da,
Bir dilegim: Eje, sen daýan maňa!

Üýşürüp gaşyňa ylham üşüгим,
Men "Käbe" diýilse, saňa düşündim.
Gyş deý ykbal goýsa göwnüň üşüdim,
Setirim ne derkar kalp ýylatmasa,
Bir dilegim: Eje, sen ýylyn maňa!

AŞYGYŇ AHMYRY

Zaryn nagmam, çekäýmeli jezamdy,
Gulak gapan güwwüldisi depregiň.
Aňsyrabilsedim käşgä, takdyryň
Arzuwymy top mysaly depjegin.

Boýun aldym sessiz-üýnsüz, bialaç
Gedemligiň päk söýgiden ozanyn.
Bagtymy hem süýregläpdi zyndan
Zowwam geçýän gelnaljylaň tozany.

Umyt guşum telwas urar asmana,
Şypa a:rap dagyň örküçlerinden.
Isrip etme, bagt binasyn gurgunyň
Ýykylan göwnümiň kerpiçlerinden.

Hakyň ýok, ýygşyrma, duýýarsyň äşgär
Yşk çölünde azaşanyň kimligin.
Häzir ezilendir şor gözýaşyňa
Pynhan gezäp, janym alan kirpigiň.

Kalbym, syzýansyň-a tozdurlan şähriň
Dikelmejegini diläniň üçin.
Onda dat eýledip nurly didäňe
Gelnaljyň zyndan garamak neçüýn?

Irde-giçde söýermikäm, kim bilýär,
Ömür tanapyny baglanym sensiň!
Sen şeýle bir bagtly bolgun, mähriban,
Hiç bolmanda, söýgim harlanňa degsin!

ÖÝKELEMEK

Geldiň ganatyň ýaýyp,
Assa gonduň gaşyma.
"Derrew tap kagyz, galam"
Diýdiň, a men bolşuňa
Ýgyrdym seňrigimi:
"Häzir ýazmak wagty däl.
Ýetik öýüň iş-derdi,
Ejemiňem ýumşy kän".

Soň gije kakdyň gapy:
"Indi gelsem bolarmy?".
"Aklyň ýerindemi seň?!
Wagtdan habaryň barmy?
Göreňokmy gözümiň
Ýumlup-ýumlup barşyny?!
Ukym aljak mazaly,
Ertir geläý, ýagşymy?!".

Häzir bitdi işlerim,
Dynjymam aldym oňat.
Tüýs ýazmagyň wagtydyr,
Kalbym şat,keýpim gurat.
Setirdir kapyýany
Boýlap lezzetin alsam,
Men bireýýäm taýýar-la,
Ýöne, sen hany ylham?

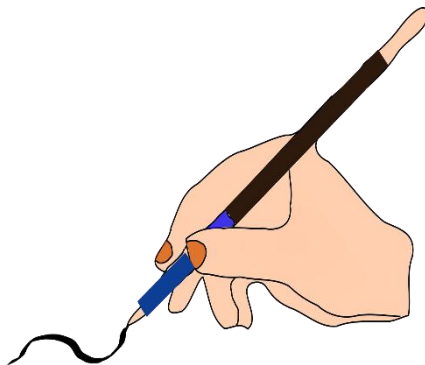
HYÝAL

Meniň şol gözele meňzäsिम geldi.
Hyýalym durmady durar hetdinde.
...Ýadyňa düşýändir, mahmal baharda
Duýdansyz yzymdan ýüwrüp ýetdiň-de:
"Bir gyza sataşdym, agynjak peri"
Diýdiň. "Hä" diýmäge beräýmediň maý.
"Görsediň düýş deýin gözelligini,
Assaja ýylgyrşy tüýs özüme taý".

"Dag jereni".
At dakypsyň enaýy,
Bol-bol, aşyk bolnan peri-peýker bol.
Duýdymyka sada ýşgyň uçgunyn?
Niçik bagtlydygyn bildimikä ol?

Minutlarym sagatlara deňleşdi,
Şemal öwüsmedi gyýlyp halyma.
Meni seni şeýlebir eziz görüpdim,
Heniz gazanmadyk hany-manyma
Deňäp ýördüm.
Goýaýyn-la gürrüňim
Indi bermez ikimize nep baryn.
Çar tarapa dagan arzuwlarymy
Ýörelmedik ýodalardan çöplärim.

...Ynsan hak ýşkyny duşdan geçirip,
Elmydama ýowuz daraýarmyka?
Ýa-da ýöntem görüp ynam-yhlasyn,
Söýgüsini syndyranlarym üçin
Ykbal menden şeýdip ar alýarmyka?!

HAÝP (*degişme äheňinde*)

Boldy.

Besdir.

Hol deräniň göwsünde

Özüme ümsümje çadyr guraýyn.

Gurbannazar Ezizow

Şeýleräk karara gelerçe boldy.
Gulaga hoş ýakýar.(Neneň onda-da!).
Iri-ownuk ünji, aladadyr iş
Barçasyny düňderip bir zarbada,
Oklamaly zir-zibile oklan dek,
Yzyňa garaman geçmaly hökman.
Çadyr agtarmaly, tapmaly çadyr,
Boljakdyr, ynanýan, ruhuma lukman.

Mejnun çöle çyksyn, men ýaýla çykjak,
(Meňzetmäň nä, ýanaňog-a söýgüden).
Ýel nirä öwüsse şo ýana baka
Melul göwnüm durky bilen öwrüler.

Şeýleräk karara gelerçe boldy,
Dertler durnaň üstüne bir urnady.
Huşum gursun, çykaýypdyr ýadymdan
Haýp, men başaramok çadyr gurmagy.

KÖÝEN SÖÝGI HAKDA ŞYGRY OKAP...

Galamdan çekilen gyzgyn perdäni
Syryp, göwne ýazdym setirdir bendi.
Bu niçiksi şygyr?
Aýtsana, şahyr.
Maňa agyr geldi çekerden derdi.

Ýyllaryň böwründen geçipdir parran,
Gülle deýin çümüp, galdyryp yzyn.
Bir gyzyň ýüregne ýetmedik duýgyň
Kalbyn paralady özge bir gyzyň.

Ýer bagyrtlap galanyňa gyýylma,
Howlukma, pursat ber daňyň atarna.
Wysal alawyna çoýmadyk yşkyň
Goşdy adyň beýikleriň hatarna.

Dünýäňde kök urup, ösüp, ulalyp,
Daragta dönükdir mütdet gelende.
Uç-gyraksyz şahasyndan aslyşyp,
Aklyň onuň bilen çykdy belende.

Ýazgarma ýar saýyp ýada ýazanyň,
Näwagt boldy yşkyň ýoly bol-telki?!
Gözýaşyň görmedik gedem dildara
Duşsaň minnetdarlyk aýdarsyň belki.

Myradyna gowuşmadyk yhlasyň
Talent kepderiňi göge ýetirýär.
Duýup ruhuň şahyr eýläň elemiň
Ornuňda däldigme begenýän çensiz,
Hemem kemsinýän.

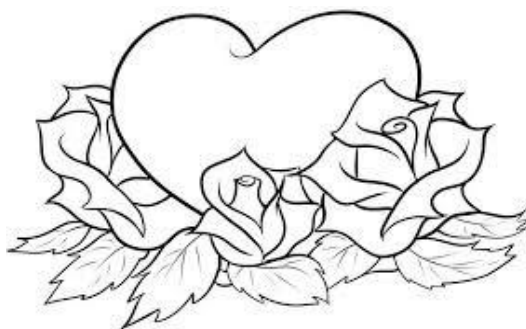
HAÝSYSY ÝAMAN?

Sözler!
Herdaýym hemdemim,
hatda her demim,
Ussat yzçy bolup yzlanym hergiz.
Satyjyň iň oňat harydyn satman,
Ýygşyryp goýşy deý gizlänim hergiz.
Galyň kitaplaryň gatyn waraklap,
Beýik danalardan diňlänim hergiz.

Mütdegi gelende diýdim: "Gowşyryn",
Mütdegi gelende salaryn ýola.
Hyň berip dur kisäm yssy jümleden,
Aýdymdan, şygyrdan, kelamdan ýaňa.
Ýok, bala dönmeli nan dälidir diňe,
Zerur çagty sözem öwrülýär bala.

Sözler!
Derdim diňläň dertdeşlerim siz,
Garagol ruh gama batsa haçan-da.
Çöplänimde zer dänesi deý çöpläp,
Seçdim gelnaljyda teňňe seçen deý.
Kelamlara gallaç garanjaklasa,
Açdym hazynaly humy açan deý.

Emma käte aýdabilmän örtendim,
Çeýnedim dahanda ýuwdunyp bilmän,
Kä gowşak guwwas men, jümleler derýa.
Bolmalysy şudur diýip sypyp bor,
Ykbala ýöňküp bor paşmanlygyny.
Haýsysy has ýaman, çataýmaz aklym:
Aýdylmadyk sözüň ahmyrymy ýa,
Aýdylan kelamyň puşmanlygymy?

...Göwnüm gaçdy

Bulut gamdan gözýaş dökdi,
Siz oňa: "Ýagmyr" diýdiňiz.
"Berekedin seper durar,
Topragy gandy:r" diýdiňiz.

Demin üfledi Biribar,
"Mylaýym şemal" diýdiňiz.
Derýa "janpena" tutundy,
Siz oňa: "Kenar" diýdiňiz.

Ýer üşäp, ýapyndy ýorgan,
Siz: "Mawy asman" diýdiňiz.
Synaga salyndy ömür,
"Aladam, gussam" diýdiňiz.

Gül uýaldy öz görkünden,
"Reňkidir gyzyl" diýdiňiz.
Ak kagyza göwnüm gaçdy,
Siz oňa: "Şygyr" diýdiňiz.

Ýagdaýymy soradylar,
Bir söz bilen diýdim: "Gowy".
...Hasrat tans edýär howada,
Gündizlem gijeden goýy.

Günüň geçirmez ýagtysyn
Ýalňyzlygyň penjiresi.
Kinniwanja umyt görse,
Hyýallarym eljireşer.

Çeke-çeke baba oýnap,
Göwnümi dartýar elemim.
Dünýämi gysyp-gowuran
Ägirt boşluga eýe men.

Çukur döräpdür ruhumda,
Kä şoňa ýykylýar duýgym.
Sanarymdan geçip gitdi
Ýüregime alan urgym.

Şu günler diýseň intizar,
Ýagdaýymdan däl-ä hoşal,
Boşlaw göwün asmanymda
Dogmazmy, heý, älemgoşar?

Uzaga uçup bilenok
Arzuw guşym eldeki deý.
A tozana gaplan ýškym
Bir bar, bir ýok... erteki deý.

...Ahwal, oýlar çuňňur bolsa,
Yetmez eken sözlük gory.
Bulary niçik aýdaýyn?!
Bir söz bilen diýdim: "Gowy".

* * * * *

Atsyz bolar eken zyýat şygyrlar.
Ylhamy gözünden awlaram, ýogsa.
Kagyz üste toýnuk guran kelamlaň
Howalasy gökde galganam bolsa.

Çakdanaşa çuňluk zelemikä ýa?
Bilmez bu ahwala el öwrenşip teý.
Intizar garaşyp, gowşulan bala
Arzyly at tapman elewrenşi deý.

Atsyz bolar eken zyýat şygyrlar.
Lezzeti uçmahyň iýmişi kimin.
Watan söwdasynda baş goýan merde
Anyklaýabilmän at-neberesin,
Näbelli gahryman diýlişi kimin .

KÖNE HEÑ

Birden tanyş heñ ýaňlandy radioda:
"Aglama, Mahym jan, gitsem geler men".
Oňa hiňlenerdi tanyş-bilişler
Hökman, meni görerine mähetdel.

Irkilen deý süýji düýşüň içinde,
Gözüm ýumup gönügerdim hyýala.
Gadymy dessanda galan köne heñ
Özüm üçin ýazylan deý hamana.

Senem hiňleneňde köpüň ugruna
Öňkülerden has-da ünsli diňledim.
"Aglama, Mahym jan, gitsem geler men",
Ýöne nämüçindir gitdiň, gelmediň.

Eliňden uçursaň arzyly guşuň,
Nepi degmez asla, ahmyr-ahlaryň.
Köşeşdire Tahyry-da bolmansoň,
Özi aglap özi diňýär Mahymyň.

...Ýyllar soňra kalbym gozgan köne heñ
Giň pursat döretdi ýürek dökmäge.
Oýuňa gelmesin ýazgarýar diýip,
Aýby ýokdur duşan bolsaň "Zöhräňe".

TOWAKGA

Maňa ýaşar ýaly ýeke jaý beriň!
Sütüni söýgüden, kerpiji bagtdan,
Daş suwagy hyýal bilen suwalsyn.
Asudalyk ornaşsyn üçeginde,
Dolsun süýji sözden alynan batdan.
Reňkläň ony datly düýşleň reňkine,
Poluna düşäýiň pikir keçesin.
Şatlyk sesi ýañ berip diwaryndan,
Gozgalaňa salsyn ylham köçesin.
Penjiresi sap duýgydan gurulsyn,
Syrlymasyn perde, men göge bakjak.
Ýagty günüň yssysyna çoýunsa,
Pejem derkar däldir, bolmaň siz ýakjak.
Gapysyny açyp goýuň her daýym,
Tanyş-nätanyşdan gizlemäň ony.
Goý, bezegi ýöntem bolsun, zeledäl,
Hoş niýetler bilen siz bezäň ony.

Maňa ýaşar ýaly ýeke jaý beriň!
Gaýry zada tamakin дәl, dokmäde.
Azat ediň ýaramaz gylyklardan,
Men içinde zat tapmaýyn dökmäge.
Aýdymlardan gül ekerin, güllär ol,
Penjirede küýzejigin goýaryn.
Gaýtalaryn diňlense-diňlenmese,
Biygtyýar synlap durman solaryn.
Sallaňcak deý törde sallansyn umyt,
Elmydam mähirden dolsun pürepür.
Oýun-baza gyzan körpe mysaly
Töwereginiň şowhun-şoha büresin.

Orny mäkäm bolsun goja dünýä deý,
Gozganmasyn, ýyllar geçsin, ýel geçsin.
Maňa ýaşar ýaly ýeke jaý beriň!
Ol jaý siziň ýüregiňizde ýerleşsin.

28.08.2020 ý

KÜLBIKEJIK

Ertekiden inen ýaly lybasym,
Gözleň ataş, duýgularym lertzana.
Köwşüm däl, kalbymy gaçyryp ýere,
Eňip barýan nirelerdir bir ýana.

Gorkup, gaçypdyryn bagtly bolmakdan,
Parhy nä, ýollarym tekizmi, gumak?!
...Emaý bilen kalbym galdyrsyň ýerden,
Birgeňsi gürsüldär, salarsyň gulak.

Adyňy pyşyrdar ritmi, urgusy,
Dartgynlydyr aşa, duýgudan tümmek.
Seriňde oýadar bilmek hyjuwyn:
"Kimiňkidir maňa aşyk bu ýürek?".

Onsoň sen--görmegeý şazadam meniň,
Çar tarapa çapar ýollarsyň derhal:
"Bu kalbyň eýesin tapyň tizden tiz!
Ýer ýarylyp giren däldir-ä, herhal".

Ah, şazada!
Akýürekli şazada!
Göwnüň aldanmaga meýilli kimin.
Gorkýan, onça gözelleriň içinden
Adyň bilen ýaşap ýören ýüregiň
Neneňsi tanarsyň meniňkidigin?!

NÄTMELI (özüme)

*Şübhesiz, sen meniň gözlänimsiň.
Şolsuň!
Ýöne men seniň gözläniňmikäm?*

Nätmeli?
"Ine, tapdym!
Ol sen ahyr" diýeňde
Nazarlary garap dursa biperwaý.
Söýen ýüregiňe girmeklik üçin
Dowam edip bilersiňmi tijenmäň?

Umydyňy syndyrarmyň synlasaň
Gözlerinde sorag alamatyny?
Çekip bilersiňmi ýeke başyňa
Iki kişiň söýgi garamatyny?

Nätmeli?
Nätmekden saklasyn Hudaý!
Seriňde eýýämden aýdymka ady,
Yssy mähre teşne bolup ýörşüňe
Sowuk sözleriniň üşetse dady.

Gitmeli mi?
Alajyň ýok gitmeli.
Onuňam söýmegi hökmanmydyr nä?!
Senem birmahallar "Sen şolsuň!" diýen
Ýigitleriň göwnün ýykmanmydyň nä?!

MINNETDARLYK

Kämahallar käýinýäriň özüme:
Nämä derkar ol günleri ýatlamak?
...Ýylgyrdyň, ýanymda gülledi zemin,
Ýalbardyň, ýadymda goýduň ýatlama.

Şeksiz ynandyryp "Aşyklygyňa",
Salym döretmezdiň ýürek gysmaga.
Desse-desse gül gujaklan gollarym
Uzadaýsam ýetjek ýaly asmana.

Onsuzam, ganata gowuşan göwnüm
Alty gün gökdedi, ýeke gün ýerde.
Galamymda gögerçine öwrülip,
Kapyýalar uçup başlady serde.

Wagtyndan giç gelen aklym kösedi,
Gözlerimem gapyl boldy görerden.
Irde-giçde terk edýänler ekeni
Söýmän, ýşky endik saýyp ýörenler.

Zöhre-Tahyr kimin beýik söýginiň
Aşmadyk bolsagam çygyrlaryny,
Sag bol uç-gyraksyz ylham eçilip,
Ýazdyranňa söýgi şygyrlarymy.

JADYGÖÝ

Bu niçiksi jadygöýlük, aýtsana?!
Yşkyň bilen gelen ylham başgamy?
Birmahallar gökde saýan goşgulam
Ýuwaş-ýuwaş ýere düşüp başlady.

Keýpim des-deň Ezizowyň: "Keýpine",
Geýýän başa "Saturnyň halkasyn".
"Saňa ne döw çaldy?" diýýär joralam,
Şol "döwe" müň kerem taňryýalkasyn!

Ýeriň ýarygy-da bahana kalba,
Soňky günler çendenaşa gülek men.
Düşündim dünýäme girmedik çaklaň
Ýylgyrşymam däl ekeni ýürekden.

Ýakyn dostum boldy yşky aýdymlar,
Hiňlenýärim, unutdyrdyň gaýgy nä?
Sesimiň orny bar giň tebigatda,
Bilbilmişim, gargamyşym parhy nä?!

Günde müň gez gaýtalaýan, şondanmy?!
Gulagyma yssy gelýär adyňam.
Eger jady bolsa, haýyş edýärim:
Jadygöýüm, açma meni jadydan!

Düýn agşam asmanyň ýüregi gysdy,
Gün birçak hoşlaşyp girdi öýüne.
Asman bolaýmaklyk ýeňil däl, bilseň,
Bagryn beribilmez ýeriň teýine .

Aý görüner çagda görünmedi.
Ol
Mürähet eýleýip, diýjekdi: "Gel, geç!".
Birdenkä çytyldy asmanyň ýüzi,
Soňam gaharlandy, gürlledi elhenç.

Halysyny kakaýjakdy kalbynyň,
Töwerekde syrdaşy ýok seretse.
Arman, bilmeýärdi adamlar deýin
Aglap bilse köşeşjegin neresse.

NÄTANYŞ GYZA

Göwni sypap geçýän säher şemaly
Umytlarym gorjar misli kesewi.
Ynha-da, oturys ýat oturgyçda
Düýpgöter nätanyş iki keseki.

Ýaşapdyrys barlygmyzdan bihabar
Tä gabatlaşýançak, şu güne deňiç.
Kim bilýär büdretti haýsy ýodalar?
Haýsy ýodalarda gazandyň ýeňiş?

Ümsümligiň "sesi" ýakýar gulaga,
Dymyp, onuň sesin goraglalymy?
Ýogsa-da aýt, senem mahal-mahallar
Neçüýn ýaşayanyň soragladyňmy?

Başyň egýäň, gaçgynyňmy sowallar?!
Söhbetdeş küýsänim däldirem belli.
Düşünýärin, ýetikdirem öz derdiň
Özgäniň ahmyry artykmaç belki.

Ýeri bolýar, gepleme-de gulak sal,
Ýa sowal gönükdir: "Adyň nä? Kimsiň".
Söhbete gyzaýyn, göýä senden öň
Adamzat nesline duşmadyk kimin.

Ýüregim aýaňda kitap deý açyk,
Agdar sahaplaryn ownuk "dünýämiň".
Çünki duşan haýsydyr bir nätanşyň
Syrımı hiç mahal açmajaklygyn
Bilýärin.

ŞYGYR KIBISIŇ

Nazaryň kalbymdan parran geçende,
Şygyrдыr öýtdüm.
Hyýalyň hyň berse aklyň içinde,
Şygyrдыr öýtdüm.

Dar gursagy ýaryp gitse közleriň,
Şygyrдыr öýtdüm.
Sarç serime baş öwreden sözleriň,
Şygyrдыr öýtdüm.

Otly didäň sowrup birehim uçgun,
Köňlümi çakmaksyz ýakyberýärdi.
Megerem, şygysyň, üzňe närese däl
Ýylgyrsyň şygyr deý ýakym berýärdi.

Dünýäm, dünýä deýin dymýarsyň neçüýn?
Dillensene, göwnüňde bar nä hyýal?
Sen şygyr kibisiň, şol deý jadyly,
Husnuň setir, bakyşlaryň kapyýa.

Çawuş çakan pyşyrdyňa imrinip,
Gökden uýaljyrap, Aý indi, hana!
Bu niçiksi giriftarlyk, eý, Hudaý,
Öň söze bendidim, a indi saňa.

Gelebilmez dahana özge kalam,
Tüçjar zyban misgin düşdi, neýläýin.
Togap edip, "Aman diýr!" şygyr saňa,
Aklym telbe, ruhum serhoş eýlänim.

Sen ynsan roýuna girmiş şygyr sen!
Waspyň sada söze şan girizendir.
Owalynda seni sünnälän Ýazar
Kitap gatlarynda galarňa dözmän,
Jan girizendir.

"Bir derdim var, artık tutamam içimde..."
(Aýdymdan)

Bir derdimiz bardy, aňmady hiç kim.
Bizem diýäýmedik: "Serediň bärrik!".
Onsoňam, nä oňa dert diýiljekmi?!
Ýeňil ýollar bilen tapylsa дәri.

Öz-özümüz aýdym düzüp, hiňlendik,
Unutdyk ertiri, öýle, giçligi.
Dünýä gurduk ikimizden ybarat,
Soňam oňa salaýmadyk hiç kimi.

Ökünýäňmi?
Egmesene başyňy!
Indi yza garamaklyk nä gerek?!
Bu dünýäde bizden özge artykmaç,
Çünki olar ruhumyza näbelet.

Näbelet ahyry syrlarymyza,
Kösendiler biljek bolup, synanyp.
Uzakly gijeler bilmezdik uklap,
Ýagyş ýagsa üşänlere gynanyp.

Diňe bahar ýaşar ýüregimizde,
Ýeke boşluk durar onda garalyp.
...Bir derdimiz bardy, aňmazam hiç kim,
Galamym!

27.11.2021 ý

BIR GÜN...

Bir gün duşjagmyza şübhe ýok mende,
Ol gün haçan geler?
Neneň bor howa?
Tebigat hödürlär haýsy nygmatyn?
Belki, aýazly gýş höküm sürende,
Ýa ölkäm ýazlara bolanda rowan,
Duşarys ikimiz ynan, bigüman.

Näz etme nirede, özge gyzlar deý.
Hemişekim deýin juda gönümel,
Hem agraslyk bilen sataryn akyl.
Sen näderkäň şonda?
Näme diýerkäň?
Gaşyň çytarmykaň gözlerme bakyp.

Ýeriň ýarygyna gülýänim assa,
Käte özüm bilen gepleşýänimi,
Sary zülplerini zemine döken
Güýzüň gussalarma sepleşýänini,
Duýguçyl aýdymlaň duýgur ruhuma
Ýapylan ajaýyp engamlygyny,
Hyýallaň bikenar köçelerinde
Ykmandalar deýin entänligimi
Bilseň niçik bolar?
Dymarmyň, ýa-da
Ýazgaraýarmykaň içki dünýäňde.
(Ýa hormatym artarmyka, aýtsana,
Kän geplemän, degişmäňe gülmämde.)

Geňlemesin göwnüň duýdurman bize,
Ýyllar deňämizden geçende ýel dek.
Bir gün sataşarys, şol güne çenli
Diňe sabyr bilen garaşmak gerek.

03.02.2021 ý

“ÇAGALYK” GOŞGULAR TOPLUMYNDAN

SARGY

Çagakam almaza dildirdim golum.
Şonda içimde bir ünji galdymy?!
Ýadynda: Çagalar ýüpbökdi bökýär,
A men synlap durun goly sargyly.

Köçe -- çagalaryň mesgeni köçe,
Köçe -- çagalygyň mesgeni köçe.
Oýun başlanardy.
"Gyzymyz" bolsa,
Öz kemini bilip çykardy çete.

Ne "gel" diýerdiler, ne ol barardy,
Agyr oýa çümüp, synlardy sessiz.
Içinden ýeke-täk dileg ederdi:
"Bu günler geçsin!"

...Çagakam almaza dildirdim golum.
Şondanmy ykbaldan galdym algyly?!
Bu gün durmuş oýnun synlaýar çetden
Goly gutulyşan, kalby sargyly.

EŞEKÇI

Hol araky ertekini aýdyp ber,
Şazada hakynda gürrüň gozgaýan.
Henizlerem ulalmadym, görýäň-ä,
Sözler bilen "Kowalaşdy:m" oýnaýan.

...Iňňän başarjaňdym "Ördek-awçyda",
Her kim bir topara girjek meň bilen.
"Akpamyk deý ýedi doganly bolsam..."
Diýip arzuw ederdimem daň bilen.

Göroglyny aýdyp bererdi daýzam,
Ähli zatdan şony görerdim ýagşy.
Söweş etjek bolanymam ýadymda
Gyraty ogurlan kempire garşy.

Gurjaklar bezenip giderdi "çaýa"
Indi özüm barýan delje eşikli.
...Sözler bilen "Kowalaşdy:m" oýnaýan,
Ýaman ýeri, mydam men-dä "Eşekçi".

13.06.2021 ý

Halypanyň huzurynda.

G.Ezizowa bagyşlap

Gör, halypa!
Aç ýañadan asman kybap gözleriň.
Güýz gelipdir!
Güýz gelipdir ilime.
Aýjemally gyz deý arzylan güýzüň,
"Söýýän!" diýip, buşlan derde dözmeziň.
Çuň oýlar deňzinde zerbap çeňňegiň,
Ezizläniň,
Möwsüm içre serweriň.

Aşygyndan asal söze intizar
Magşuk gözelpisint saralypdyr ol.
Yssy jümlelerňe çöýunabilmän,
Darygypdyr ol.
Sönen duýgylaryň dörjeläp közün,
Ar alypdyr ol.

Köýnegin biçindi zyba görk zemin
Günüň şuglasyna parlan ýerlikden.
Pikirlerim howa deýin güýzedi,
Aklyma gönezlik paýlar bellikler.
Ynansaň, halypa, ynjydýar menem
Ýoly kesişmeýän parallellikler.

Ýetmeli menzile ugraýar ýaprak,
Awara ýellerden dynmaýar galgap.
Bu görnüşi emsiz-ýomsuz, bialaç
Perzendiniň terk eýleşin o jagyn
Synlaýan ene de synlaýar baglar.

Geňleme, kadadan çykan şygrymy.
Pikir torba salynara goş dälidir.
Halypa, güýz bilen ýolum duşuran
Ilki duýgyçylyk, soňam hoş päldir.

Söhbetdeş bolmaga akly deň gerek.
Agaç sözüm makullady baş bilen.
"Sen ýaş!" diýip, badym almady, ne hoş,
A beýiklik ölçelmeýär ýaş bilen.

Gök gürleýär. Eşitsediň sesini,
Duşaklanan bedew at deý kişňeýär.
Entek päklenmeli kalbyň känligin
Duýan baran has-da batly çişňeýär.
Ret edip kanunyn tebigat enäň,
Güýzden soňam güýz gelerin isleýäň.

Süzüp pelsepäniň şirin şerbetin,
Göwnüňe biperwaý garar ýalymy?!
Heran-haçan ýüzleýlige ýüz ursam,
Duýýan çet künjekden garaýanyňy.
Hemem sünjüp iňňe kibi nazaryň,
Meni ses-selemsiz ýazgarýanyňy.

Sarygylt ýodanyň syryny çözläp,
Manysy serimde çyzylar doly.
Ýüregiňde tohumlanyp-şinelän,
Dile dökülmäge gazanman ýoly,
Sözlemäge ýetişmedik kelamyň,
Ak kagyza öýdümlenjek setiriň
Ýapraklaň ýüzüne ýazylan ýaly.

Ah, takaty ýetmez, garaşýar olar,
Intizar nazaryn gezäp, dikanlap,
Elipbiýlerine düşüňän danaň
Bir gün gelip setirleriň okarna.

GÜÝZ GEÇMESIN !

Tylla saçlaryny çözlöp çar ýana,
Duýguçyl ýüregi alar lertzana,
Neneň gözel görnüş – ýapraklar täne,
Çeker köňle kämilligiň keşdesin,
Goý, bu güýzler hiç geçmesin, geçmesin!

Gül güýzüm, gujagy lälezar güýzüm,
Jadyladyň, sende näme bar, güýzüm?
Ömür kitabynyň sahabyn düýrüp,
Bagt serpaýly günler basym ötmesin,
Goý, bu güýzler hiç geçmesin, geçmesin!

Ýassanyp ýapragyn döken baglara,
Sergezdan ýellere keýpim çaglaýa,
Men ýañadan aşyk bolup barlyga,
Hanha, bulut typyp, seçdi pişmesin,
Goý, bu güýzler hiç geçmesin, geçmesin!

Dat edipdir dargynjyran duýgular,
Ýagmyrynda ýagty oýlar durlanar,
Gül mekany öwzar saýan durnalar,
Toýnuk gurap, alyslara göçmesin
Goý, bu güýzler hiç geçmesin, geçmesin!

Hyjuwlanyp-howalanyp howundan,
Owurtlapdyr aklym ylham suwundan,
Dideden daşlaşmaz, kalpdan kowulmaz
Göwne uçgun syçraýşyna teşne men,
Goý, bu güýzler hiç geçmesin, geçmesin!

Dile gelip bilmän, gursakdan ugran,
Sözlenmedik sözler şemal deý şuwlar,
Kalbymyň gaý-tupanynda arzuwlar,
Ýaprak kimin galgap, ýere gaçmasyn,
Goý, bu güýzler hiç geçmesin, geçmesin!

Gögele göwnümiň galmaz armany,
Güýz bolup keşť etsem datly dünýäni,
Zemin zybalygy, arşyň permany,
Tebigata berlen taýsyz peşgeşdir,
Goý, bu güýzler hiç geçmesin, geçmesin!

Sözlerden ymarat guran ýazarym,
Basan topragyna gurban nazarym,
Güýzüň hak aşygy Gurbannazaryň,
Damjalarda owazyny eşdersiň:
“Goý, bu güýzler hiç geçmesin, geçmesin!”.

Yşk sungaty

Utan!
Uýal!
Ýazyklysyň göwnüm, sen!
Elmydama bat berilmez galama.
Heýem, "Şygyr ýazdym" diýip, boljakmy?!
Şygyrdan has jadylaýjy nazara.

Müň setiri gaýra duruzjak keşbe
Şygyr sowgat edip bolmaz hiç mahal.
Heýkel gur şanyňa
Ýunan taňry deý
Bina galdyr mysalynda Täçmahal.

Şol mynasyp eger jadyly sungat
Irde-giçde bagyş etseň birine,
Hytaý diwaryny gaýra duruzsyn,
Rakyp bolsun Eýfel ataň diňine.

Çykyp biler sungatyň çür başyňa
Söýgiň humaryna göwni baglanan.
Çarbag döret, goý, ol ýatlatsyn dursun
Semramidanyň asma baglaryn.

Yşka düşüp, döretmegiň lezzeti
Gaýry bir hünärde, özge kärde ýok!
...Mende bolsa oň şanyňa bagş etjek
Şygyrdan has beýik, ajap närese ýok

14.07.2023 ý

ÝAGYŞLY GÜNÜŇ OÝLARY

Herimize aýry ahmyr kán ýaly,
Ikimizem şol bir söýgiň gurbany.
Umyt edýän ýüreklerimiz başarsyn
Mundan soňra özi üçin urmany.

Bir-biregi ýazgarmaklyk ne derkar,
Ýatlamalaň azary-da ýetikdir.
"Hiç zada ýetenok" diýme göwnüme,
Ilki senden, soň bar zatdan geçipdir.

Damjalar zemini basanda bagra
Göwnüme bolmasa, adyňy tutýar.
Seret, bu gün gara geýinen asman
Soňlanan söýginiň ýasyny tutýar.

ALABAHAR

Güneş,
Bulut,
Toprak --
Jadyly üçlük.
Ruhum serhoş,
Asman serhoş,
Ýer serhoş!
Bu gün öýe
girmäge
hetdim bolmaz,
adamlar!!!

Baýyryň üstünde
otlar derläpdir,
ýa-da gözlerinden
tolgunma ýaşlaryn dökýär.
Ho-ol naşyja kepbede
bir gelneje
towuklaryn
gezelenje çykarypdyr.
Seslerin eşidýän,
görüň özlerin.

Bahar meniň
dünýämde bolmadyk,
hyýalymda öryň
uýama meňzeýär,
(agynjak özi)

Şöhlesiniň ýitiligindenmikä?
(Ýa jalaý görünjek boldumykan-aý?)
Gün günden goraýan
äýnek dakypdyr...

18. 03. 2024 ý

ÝOLLARDA

Giderin men!
Sowgat berilmedik
güllerim bilen
waspy edilmedik
gözelligime
naçar ýüregimiň
elini çoýup,
bir salym
düýş görmek
umydy bilen
uklar bararyn!

Onsoň zelemi
nä umytly ölmek?!
Umytly
ýaşamak
hasam gyzykly.
Goý, ol bagtam
giç ýollasa ýollasyn
ykbalyma
juda kän garaşdyran
çagyryş
hatyn.

Serhetler,
heňňamlar,
ylhamlar
öter .
Ýazaryn men
(haýsy ýoly torç edip,
haýsy güýzüň
salkynynda bolsam-da,)
Bular asla
şygyr däl!!!

Gursaga
sygmadyk
agymdyr bular!
Men aglap bilemok,
ajy gözýaşym
gözlerimden
gaçjak-gaçjak bolanda
kirpigime büdräp,
aýagy taýýar!

22.03.2024 ý

YHLAS

Görmedige bir gorkuly düýş boldum,
Görenler "Hiýh" diýip daşyn çekdiler.
Dogry sözläp, dokuz oba iş boldum,
Ýogsa, burnumam-a kiçijekdi meň.

Içindäki iç goşlary garyşyp,
Ýassykda ýelek dek aýlanýar kelläm.
Ne-hä söýgi, ne-de şatlyk tapyşyň,
Bularyň ikisem gozganýan emläk.

Bärilerden başym alyp gaýtmaga,
Bolsa-da, düýbünden sogurmandyrlar.
Üýtgeşik aýdymym bardy aýtmaga,
Onam ýeller düýnjik ogurlapdyrlar.

Gussalarym çeke-çeke üzülmez,
Diňe göz ýaş,
gözýaşlary gartaşan!
Barybir, gijeler suwuň ýüzünden
Ýadamadym otagyma aý daşap.

13.03.2024 ý

AK GOŞGY

Nirede sen?
Sesim eşderdenem alysdamyň ýa?
Ýa joram aýtmyşlaý halys..
"Ýalňyş ýerde, ýalňyş wagtda..."
(Wah, ol beýem diýmändi-le.
Gödegräk aýtdy, dogrusy)

Nirede sen?
Setirlerim mätäç ýaly
hut senden geljek ylham.
Geňem görünäýýärmimi ýa,
yhlasym çyr-çytyr edip,
ylham ugrunda ylgamak.

Bilýänmi, indi dünýäde
ýaşamak kyn umytlaryň
gutarjak -- gutarjagynda.

Wiý, aýtmak ýatdan çykypdyr:
Töwekgel gyz däldirin men.
Men diňe garaşyp bilýän
sabrym synap,
yhlasymyň
"Çüw atyndan"
agaýmaly pursady,
garaz, ahyrsoňunda
geljegiňe söz berseň.

04.12.2022 ý

Duýýan!
Men ýazasym gelip ölüp barýaryn,
Ýa ölesim gelip, barýanmy ýazyp?
Göwnüm, kime öýkünýäniň mälimmi?
Ýa-da başardyňmy öz-özüň bolup?

Bu ylham neneňsi owadan ylham!
Gelmän-gelmän gelendenmi eý, Hudaý.
Häzir barmagymda ereýär sözler,
Pikri neneň elhenç: "Ahyry guta:r!"

Hoş gelipdir, gysga wagt galsa-da,
(Şu çaka çen ol nirede güýmenmiş?!)
Aýdylmakda gijä galyňan sözler
Däli dünýä şygyr bolup inermiş.

Goşawujym dolup dursa goşgudan,
Synlap lezzet alsam, her jümlesinden.
Düşünseňiz, juda giç duşdum oňa
Goşgymy gysgansam geň görmesinler.

Şu netimde yhlas etjek, jan çekjek,
(Ahyry myrada gowuşyp biler!)
Goşgulardan dünýä döretmesem-de,
Dünýäni doldurjak goşgular bilen.

04. 12. 2022 ý

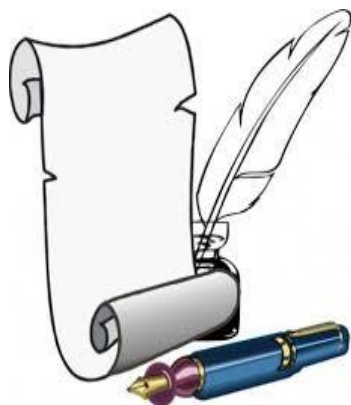
HAÝPYGELIJILIK

Gaşyn çytýar ýüregim.
Ýkylypdyr
boşlugyň döreden çukurlaryna.
Daşarda gar syraýar,
gyş kükreýär,
dilde kapyýa ýok,
setirler taýsyz.
Indi nätmeli?

A meň ýaşasym gelýär,
Bütün şowsuzlygyma,
bogunsyzlygma,
kapyýasyzlygma bilgeşleý.

...Gijeleň şo-ol tukatlygy,
daňlar birmeňzeş agarýar,
...Heniz dünýä inmäňkä,
ýoguna ýanylan çaga dek
aňymda ýogalan goşgularyma
nebsim agyrýar.

25.02.2024 ý

Millionlarça köpçüligiň içinde
ýeke aýry nokat görseňiz,
özbaşyna,
gara başyna gaý
diňlenilmeyän,
hiňlenilmeyän
aýdym görseňiz
mendirin!

Aslynda, goşgy men,
kapyýa sygamok.
Söz men,
hiç kimse aýdabilenok.

Üşämde asmany ýorgan edinyän,
baýyrlar düşekçäm.
Gysgajyk düýşlerim bar,
düşünmersiňiz!

Öýkeleşen dostum -- bagt,
meni görse beýlesine bakýar.
Gaýduwsyz ruhym
gorkajyk bedeniň içinde.

Suwarmakam gögerip,
düme biten hesret bilen
ertir oýanmazlygy diläp,
uklaýan käte!!!

02.03.2024 ý

GELJEGIME

Ullakan ädimler
bagt şaýoluna,
ilkinjiler,
ýeke-täkler,
"Seni söýýän!"
ümsüm pyşyrdamalar,
söýgiden hem
tutuş dünýämiz gurşan
bagtdan ýaňa melul bolup,
göz süzmek,
romantika,
ilkinji jägildi,
ýörjen-ýörjenler,
"Senem şeýlemidiň?"
habar gatmalar,
bir-birege bakyp,
ýylgyryşmalar,
öýüň aladasyn
gerdende çekip,
barybir ýene-de bir-birimizi
görenmizde çäksiz ynjalyklanmak,
körpämize diş çykanda begenmek,
ulymyzy öýlendirmek il deňi,
soňra hasa,
bilimizde agyry,
gan basyşy peseldýänje dermany
"Wagtynda iç!" diýip, alada galmak,
Çaý süzüp dyzba-dyz,
bagtly geçmişi
ýatlap, rahat halda
demi dürsemek...
ikimize garaşýar.

25.04.2024 ý

AŞYGYŇ HATY

Eý, sen --
Dünýäme gelmedik bahar!
Hederim,
Heserim,
Synla eseriň!
Şagyzym, dyzyma çökerdim
eger
Gurbatdan gaçmasa jemalyň görüp.

Heýhat! Heý hata
Sygarmy söýgi?!
Yşkyň alawynda ýanmazmy kagyz?
Ynanmaýarmyň?
Ine-de gursagym görjekmi ýaryp?
Sen hökmürowan,
Sen şalyk!
Men garyp!

Söýýän!
Sesim içre bat alýar söýgim,
Aşyk!
Ýöne...
ýöne, sen gelme, ezizim.
Seniň söýgiň artykmaç!

SONETLER ÇEMENI

**Adaty bolmagy başarmaýaryn,
Ýogsa, size juda meňzäsim gelýär.
Sowdum geçmişimiň aşyny, ýasyn,
Öňümde rowana geljek görüňär.**

Perýat

(Sonetler çemeni)

1

Ruhum gizlenipdir tümünde gijäň,
Gije damar daňyň ak synasyna.
Şu pursat söhbetler şeýle bir süýjär,
Ýazmaryn ýazmagyň hatyrasyna.

Ýazmaryn ýazmagyň hatyrasyna,
Umydymy baýdak edinip ýörün.
Ylham, bir goşgujyk ber ýazgysyna,
Indiki aýlykda tölejek borun.

Gözýaşlarym gizläýinmi bakandan,
Çasly gülkülermi gizläbilmesem?!
Näme agtaraýyn giňiş jahandan?!
Öňki özümi-de gözläbilmesem.

Düşünýärin, oňa duşmaryn gaýdyp,
Maňa sataşanlar bir salam aýdyň!

2

Maňa sataşanlar bir salam aýdyň!
Baran ýeri bilen bolubersin soň.
Mundan beýläk köňlüň perýady a:ýdyň,
(Dagy nätsin, arzuwlary ölensoň?!)

Ýalana gol berdim çynlam dagansoň:
"Ynamym bar--asla synmajak gaýam".
Ýaşyrynlyk içre näme kylar sen?
Gökden görýän Göze ählisi aýan.

Täzeje dikindim otly köýnegim,
Ýarysy ataşdan, ýary bulutdan.
Boýun alýan, söýmesemem söýmerin,
Ýöne meni söýenňizi unutman.

Barysy hiç, tabyn bolaýsak ünjä,
Özüimizden beter ejeler ynjar.

3

Özüimizden beter ejeler ynjar,
Arzuwlarsyň bolaýsady tersine.
Unudarsyň ahyrlanda puryja,
Ene ýanar gussalaryň hersine.

Göýä Arşda uçup ýören hüýr--melek --
Ylham gelmez dileseňem el serip.
A men owalam az saçym tüýderin
Nobatguly däldigime kemsinip.

"Öňki-soňky bar ukypdan binesip!",
"Gyzykly däl, söýseň söý kemim bilen".
Umumy duşmana garşy birleşip,
Ýaraşyk baglaşjak öz "menim" bilen.

Ýardan özge kime aýdarsyň dadyň?!
Köne yzalarmyz dolansa gaýdyp.

4

Köne yzalarmyz dolansa gaýdyp,
Biparhlyga gop ber, (şemaly sergin).
Döredip seriňde täzeçe aýdym,
Başardygyňça-da hiňlenibergin.

Tanyş boluň: Öz aklynyň alymy,
Geçse-de deňinden kiosklaryň.
Kümüş harplarda-da ýazylmaz ady
Ykrar edilmedik filosoflaryň.

Gerdenimde Begengçgeldi diýmişleý,
Göterýärin intelligent dert baryn.
Geljek günler bu babatda giňişleý
Ýazylmajak kitabymda agzaryn.

Ýaradan goýupdyr maňlaýda "syrin",
Adaty bolmagy başarmaýaryn.

5

Adaty bolmagy başarmaýaryn.
Inçe boýunjygma aljak mertlik bar.
Aşa haýal geçýän wagtyň azaby
Geplemezek dostum kimin iç ýakýar.

Nälet edip, şükür edip doglanňa,
Geçip gidýär myhmanlygyň giň dünýä.
Kä ýalbarsyň: "Al janymy, eglenme!",
Käte "Baky gelsem bolmazmy?" diýýäň.

Gijäni ürküzen pyşyrdylar-da
Aýan edip bilýär pynhan meýlimi.
Gündelik alada-hysyrdylarda
Siziňki deý güýmäp bilsem beýnimi.

Adatdan daşary pikirlem -- derýa,
Ýogsa, size juda meňzäsिम gelýär.

6

Ýogsa, size juda meňzäsिम gelýär,
Mesawy söhbetde çyndan ýylgyryp,
Göwnüm goşulmazak goýun dek sürä,
Parhy ýok, ýazgarmaň, ýa-da ýazgaryň.

Ýatdan çykar arzuwlaryň paşmadyk,
Ýyldyzlaň tansyna ser sal, oýan-da.
Menem goýup biljek gussa batmagym
Gije göze batmagyny goýanda.

Biriniň sudury saýgardar çala
Görer göze mälim bolsa al şapak.
Asyl, çetin ezýeti çoh jahanda
Bir höwese uçramasaň ýaşamak.

Özüme teselli berişim täsin:
Sowdum geçmişimiň aşyny, ýasyn.

7

Sowdum geçmişimiň aşyny, ýasyn,
"Görünmäge" gelenlerem sag bolsun!
Kör ýollarda ýatyr köýen yhlasym,
Özümden soň ýörejege aw bolsun.

Senem sag bol, sözüň bilen söýen ýar,
Mundan beýläk maksatlarma ýaranjak.
Her kim munda öz bagtyna söýenýär,
Bagtyňy güjeňläp näme gazanjak?!

Uzak menzillerde ýykylmaklyk bar,
Hemem käte-käte agsap bilerin.
"Sensiz ýaşap bilmen!" janygardyň baý,
Men bolsa sensizem ýaşap bilerin!!!

Howalaly baglar başyny egýär.
Öňümde rowana geljek görünýär.

8

Öňümde rowana geljek görünýär,
Dar gursagym içre sygjak şatlyk kän.
Köne külbämizde kimsä görünmän,
Dogulmaly şygryň sanjysyn çekýän.

Ezýet bile dünýä inerler olar,
Her harpynda ýüregimiň dady bar.
Bir sähetli günü serime dolar,
Taraşlaryn, ýöne galmaz ýadygär.

Göge garap, uzasa-da ol gollar,
Ýyldyzlara ýetäýeňok, çek eli.
Hemmeden artykmaç boljak bolanlar
Hiç kimçe-de bolup bilmez ekeni.

Ugrun tapyp, ýalňyzlygy ýeňmeli,
Köçe maňa, menem köçä siňmeli.

9

Köçe maňa, menem köçä siňmeli.
Salgy berýär ýekesirän ahwalym.
(Sowuk ýagmyr gyş geçende diňmeli,
Bahar bilen durmuşyňa başlaryn).

Ýazgyt söýgüsinden yza tesmesin:
Ýigit barýar ellerinde ter çemen.
Tutulmaly toýumyň küştdepdisin
Depip ýörler bag üstünde serçeler.

Gara ýerde ak garyny sowuran
Gyşam indi ahyrlapdyr eserin.
Mahal-mahal duýup bilýär sowugy
Giň "kurtkaň" içinde ýiten bedenim.

Görseň, şudur ýalançydan ar alyş:
Köçelerde togtamaýar ýaşaýyş.

10

Köçelerde togtamaýar ýaşaýyş,
Dowam edýär, bar ýeňlişe bilgeşleý.
Şu günden soň şowlulygma a:l salyp,
Ykbalymy çaklap ýörmen bilgiç deý.

Ýöne ýazmagymy entek goýmaryn,
(Ejemiňem aýdyşy dek kesir men).
Her goşgymda özge birin görýärim,
Ýa men ikiýüzli, ýa-da setirlem.

Ýüregimde gussasy bar gül meňiz,
Ýeke pursat ahmyrlamda azaşjak.
Irde-giçde sataşarys diýseňiz,
Akmaklaryň ülkesinde garaşjak.

Syrlarym gün-günden horlaýar meni,
Içe salyp haçana çen gezmeli?

11

Içe salyp haçana çen gezmeli?
Bedeniňde dert dömüşiň gör onsoň.
Bir boş gursak tapyp baryn gömmeli,
Üstüni ýagmyrlar ýuwubersin soň.

Dymmak bilen bolunmaýar hoşgylaw,
Hem bigeleň görünäýmersiň dymman.
Uly ile aýan bolan goşgular
Ahmal, syrlarydyr şahyryň pynhan.

Öňde-soňda biri oka:ýar öýdüp,
Syrlarymy bilmen goşguma salyp.
Siňe baksaň yzlary bar ak köpük
Gijäň goşarynda sabyrsyz daňyň.

Gerek bolsa gijeleri aşáýyn,
Syrym sözlemäge gözläp nätanyş.

12

Syrym sözlemäge gözläp nätanyş,
Çykyp gitdim serhedinden zamanyň.
Ak-garany saýgarmajak çagalyk --
O günler aýdardym ejeme baryn.

Indi näme ýeke özüm elemde?
Ulalanym üçin boldummy merdem?
Başgaçarak many ýatyr bu heňde:
Ejeler şo-ol öňki, özgerýär dertler.

Körpe wagtyň ýaly näziň çekerem,
Arman, teselliler özgerdi kem-kem.
Çaga dälisiň gujak-gujak edere,
Süýjem bagtly etmez ol günlerki deý.

Ýaşy kämil, körpelikde hyýaly,
Ömrüm şeýdip geçermikä bu ýoly?

13

Ömrüm şeýdip geçermikä bu ýoly?
Wagt içinde bagt agtaryp her haçan.
Hatda, setirlerem taýlydyr taýly
Gel, ömrüm özüňe kapyýa ýasan.

Yşka uçra diýjek bolmaryn saňa,
Ýöne böwet bolabilmen söýäýseň,
Yşk ataş, ýylydar barsaň ýanyňa,
A ýanarsyň has golaýna geläýseň.

Barybir, çözülmöz kalpdaky düwün,
Gussalaryň özge ýere ýerlemez.
Bahar geler, toprak açaram gülün,
Göwün diýen her baharda güllemez.

Gözümi ýaşardýar egbarlan haly,
Göýä bir gudrata garaşýan ýaly.

14

Göýä bir gudrata garaşýan ýaly,
Gören ýüzlerime siňňin garaýan.
Ýazgyt ýekä ýowuz daraşýan ýaly:
Bagtyň zaryň çekip gizlin aglaýan.

Ýogsa, juda gaýduwsyzdym ilkiler,
Umyt-arzuwlaryň terligindendir.
Bir zatlara arkalandym, belki-de,
Ýaşalmaly günleň känliginedir.

Tersine, ýaşalan günler kæneldi.
Ýowuz hakykata aň eden kimin.
Zeýrenere zeýrençlerem kæneldi,
Şol bir kino ýene syn eden kimin.

Ahmal, owalynda ýazgydym bijaý,
Ruhum gizlenipdir tümünde gijäň.

Magistral

Ruhum gizlenipdir tümünde gijäň,
Maňa sataşanlar bir salam aýdyň!
Özüimizden beter ejeler ynjar,
Köne yzalarmyz dolansa gaýdyp.

Adaty bolmagy başarmaýaryn,
Ýogsa, size juda meňzäsim gelýär.
Sowdum geçmişimiň aşyny, ýasyn,
Öňümde rowana geljek görünýär.

Köçe maňa, menem köçä siňmeli,
Köçelerde togtamaýar ýaşayyş.
Içe salyp haçana çen gezmeli?
Syrym sözlemäge gözläp nätanyş.

Ömrüm şýdip geçermikä bu ýoly?
Göyä bir gudrata garaşýan ýaly.

26.02.2024 ý

TERK EDILIŞ

(SONETLER ÇEMENI)

**Söýenler terk edýär bir-birini,
Muny diňe ýalňyz goýlanlar biler.
Kimi ýürek bilen, söz bilen kimi,
Kimi ruhy bilen, kimi ten bilen.**

“Belki, men saňa ylham bererin” diýipdiň. Ylham berdi. Ýöne barlygyň däl-de, ýoklugyň!

1

Göz öňümde bile geçirilen ýyllar,
Misli ykbalymyň eçilen düýşi.
Gussaly aýdymlar hasratyň tizlär,
Käte arzuwlardan aýralyk süýji.

Çekmeli yzamdyr, ýazylan "d:aşa",
Dursun aňýeterde baky demlenip,
Razy, özgäni söý, ýöne sen ýaşa,
Eý, meniň ezizläp söýen emgegim!

Az ýylgyrşym ýürekdäki köwekden,
Bagty mäkäm sakla (tapsaň) aýaňda.
(Gözýaş daman şygyr has-da ýürekden),
Kagyz bilen suw gowuşýar saýaňda.

Alysdan seleňläp ýatlama bary,
Gol bulap çagyryýar goýnuna sary.

2

Gol bulap çagyryýar goýnuna sary,
Ýatlamadan başga ýok ideýänim.
Leşger dartyp gelýär sowallaň bary:
Kime ýarym diýjek sen indi, ýarym?

Söýgi goýberilýän ýalňyşlyk telim,
Ant içip ýörmerin: "Men indi söýmen!".
Näler sözlejekdim barmady dilim:
Gowşuran gülleriň solýança eglen.

Şatlygyma şaýat etmeli kimi:
Daşarda halaýan ýagşym çisňeýär.
Aýralykda çeken ezýetlerimi
Diňlemegiň üçin dolan isleýän.

Bu pyşbaga günler sabrymy synar,
Öňem tukat kalby aýdymlyar gynar.

3

Öňem tukat kalby aýdymlyar gynar.
Pälwan diýse diýsin, gadrym bilinmez.
Ýeri, başyň alyp gidersiň nirä?
Gitaranyň romantiki heňinden.

Gopgunly ruhuma ber rahatlygy,
Ah, sen asylzada pianinom meň!
Notalaryň synmaz parahatlygy
Söweşlerden soňky asudalyk deý.

Bu gün kalbyň gözýaşlara dolmazmy?
Düýn ýürek bereniň galaýsa ýat deý.
Ýene öňki boşlugyna dolandy
Yşkyň bilen many gazanan zatlar.

Bir tesellim şolar bolmaly çagy,
Hasratyň hakdady goşgulaň bary.

4

Hasratyň hakdady goşgulaň bary,
Ejizje boýnuma gussa dakypdyr.
Jan alyp, jan berýän dideleň çogy
Menden owal gör, kimleri ýakypdyr?!

Dynywsuz böwrüme dürter aýanlar,
Hakykatlar barlygyny güjeňläp.
Ýogsa, tüçjar, giň düşelgäm -- hyýalda
Ýaşap ýörjek del yşkymy gujaklap.

Asly päk söýginiň gurluşyn ýoýup,
Bagt ýoluna aýagymyz sekmedik.
Öňki aşyklaryň kadasyn bozup,
Aýralygy bilelikde çeksedik.

Çünki wepadar dost berilmez hemmä,
Ýyldyzly gijeler Aý boldy hemram.

5

Ýyldyzly gijeler Aý boldy hemram,
Gürrüň berdim gaýduwsyz göreşlerim.
Tukat köňlüm uka gidenok, hernä,
Ir ýumulyp gitse-de göreçlerim.

Bu men -- köçeleriň sadyk sakçysy,
Gije ýarym. Heniz öýe giremok.
Söýgim -- ýadaw duýgulaň öňbaşçysy,
Çyraň ýagtysyna uklap bilenok.

Aýdymlar diňleýän, ýazýan oýlanma,
Öňki endik: Ýaza-ýaza ýeňleýän.
Yza dolanmaklyk hakda oýlama,
Indi gaýdyp, ýalňyzlygma degme ýar!

Ýalňyzlygym deň çekişýär derdimem,
Barlygyňda ruhym oňa kördi teý.

6

Barlygyňda ruhym oňa kördi teý,
Ýalňyzlygym rahatlygma sebäpdür.
"Hujuw" diýip, aýdybersin öňküler,
Bu gijeler gussa üçin döräpdür.

Gijeler -- sylara bürenen şalyk,
Özüne dartyjy pynhanlyga ýar.
Men misli ýüzgüji ýeňiljek balyk,
Ruhumda akwarium rahatlygy bar!

Sag bol, rahatlygma sebäpkär bolan,
Beýle eşret ýetdiräýmez her kime.
Ykbal öňde niçik synaglar goýar?!
Ýoluň açyk bolsun, göwnüň tersine.

Küýsegiň käýarym göwnümi dyrmar,
Sensiz ýaşamagy başardym, emma,

7

Sensiz ýaşamagy başardym emma,
Mahal -- mahal ejizligme ýeňilýän.
Ýaraly ýüregim soraýar derman,
Ondan gaçyp haýsy gitjek ýerim bar?!

Ynam eden yrymlarňa uýmaýan,
Gije aýna bakýan, saňa bilgeşleý.
Çalam-çaş sudurym oýum güýmeýär,
Saçym ýüze düşýär, owalkylar deý.

Ümsümligi bozjak sesde we agyr
Dem alýaryn, misli ýadaw ýolagçy!
Aýakda göterip ýyllaryň çaňyn,
Bolup ýörün söýgimize goragçy!

Meniň ýaly gelip--gitme barmy heý?
Käte ölüp, kä direlýän zombi deý.

8

Käte ölüp, kä direlýän zombi deý,
Iki oduň arasynda sergezdan.
Barybir, ykbala arz etmerin men,
Munda bagty tapyp bolmaz emgenmän.

Bagt diýleni bilen menem atdaşdym,
Sesiň bilen dolup durka sesýetim.
Saňa duşup dar ýollarda azaşdym,
Owal uly köçelerdi mesgenim.

Ýoklugyňam bardyr elbet, nepleri,
Heniz öňde edilmeli açyş kän.
Ylham guşum dolduryp dur depderi,
Ylham barka hatda, senem derkar däl.

Mertebäm -- baýlygym, şu bolar çelgim,
Dolanma zzyňa, ýok mähir bergiň!

9

Dolanma zzyňa, ýok mähir bergiň,
Ownuk-uşak algylardan geçýäriň.
Şanyňa ýazanlam saklama hergiz,
Sowulmaly teňňe kimin seç baryň!

Özüňden agtaryp ýörme ýazygy,
Hökman nygtamaly jan-tenim bilen:
Başlananlar gutarjakdyr barybir,
Kä ölümden owal, kä ölüm bilen.

Şemal deý sowular ejirleriňem,
Başymyzda durjak barmy yranman?!
Sensiz ýaşamaga tejribeli men,
Seret, geçen ýigrim alty ýylym bar.

Mundan artyk menziliňde säginmen,
Unudylmak iň köneje kärim hem.

10

Unudylmak iň köneje kärim hem,
Ilki söýen soň unudýar, (zelel däl).
Çyksa ýşklar sylanşygyň çäginden,
Gulagy dynç aýralyklar kemem däl.

Arzuwlam ykbala gussasyn gaýar:
Çägeli aýaklar, deňziň gyrasy.
Arman, söýgimizi etmäge halas
Zerur ahyr Alladdiniň çyrasy.

Belki, ol sendedir, derkaryň dälidir
Doga-jady bilen direljek söýgi.
Ýaşayyş barada aladaň kändir,
Ýöne ýatda: Peşgeş berjekdim ömri.

Telefonyň giňiş ýadyndan welin,
Daşlaşdy bireýýäm arzyly belgiň.

11

Daşlaşdy bireýýäm arzyly belgiň,
Özüň daş düşensoň ol-a nämejik?
Bilseň, buýsanjyma buýsanýan hergiz,
Goý, ol sensiz ahwalyma käýesin.

Agyr geçer, ýöne geçer bu günler,
Alnymda näçe ýyl, näçe sene bar?!
Göwün guşum kowulsa-da öýünden,
Seň öňüňde müzzermerin menem-ä.

Geljekki hyýallaň ýerin peýlärin,
Ýoklugyň täleýiň boýnuna dakyp,
Şemally günleri höwes eýlärin,
Güneş dik depämden dursa-da bakyp.

Adyň ýiter, mundan artyk säginmez
Ýüregimiň hyzmat ediş çäginden.

12

Ýüregimiň hyzmat ediş çäginden
Ilkinji ýiten däl!
Dälsiň soňkusam.
Baryna oý-pikir, ýagşy pälimde
Ak ýol arzuwlaýan.
(Bulam soňky söz).

Söýenler terk edýär bir-birini,
Muny diňe ýalňyz goýlanlar biler.
Kimi ýürek bilen, söz bilen kimi,
Kimi ruhy bilen, kimi ten bilen.

Şonuň üçin
ah, görmegeý Nädogry!
Täsin açyşlarma bolduň sebäpkär.
Sataşdyrmawersin goý, mundan gaýry
Ykbalymyz tараşlaýan Senetkär!

Gaýka küýki diýer, küýkä-de gaýky,
Ol ýüregim kimde tapjakdyr bagty!

13

Ol ýüregim kimde tapjakdyr bagty,
"Oýlanýan, oýlanýan, geljegim hakda!".
Nesip etmese-de Süleýman tagty,
Alnyma ýazylan yhlasym haklar.

Şoňa ynanasym gelýär şeýle bir,
Ynamymdan başga galam ýok indi!
Diňe "Söýýän!" diýen, ýöne, söýmedik
Menden saňa tarap salam ýok indi!

Gysgançlygym ýazgarybam bilersiň,
(Pikirleriň o diýenem möhüm däl).
Nesip etse ahyr bir gün söýersiň,
Söýgi seniň eliňdäki höküm däl!

Bireýýäm ýetipdir hoşlaşyk wagty,
Söýenler terk edýär, a söýgi baky!

14

Söýenler terk edýär, a söýgi baky,
Dergähine mydam togap ederin!
Şöhlesi öçüşdi gözleriňdäki,
Özge nazarlarda dowam ederin!

Ýüregiňde öçen oduň ýylysyn
Özge ýüreklerde ýakjak bolaryn!
Diýip: “Maňa wepasyny aýasyn”,
Saňa meňzeş dälín tapjak bolaryn.

Kör bolsaňam ýadyň içre ýerlener
Ýalňyşyp bir ýola ýykylan guýyň.
Mümkin, ir-giç gözüm bagtdan nemlener,
Yşk bar -- bu dünýäde ýaşara umyt!

Barybir tiz solan gyzyl deý ylla,
Göz öňümde bile geçirilen ýyllar.

Magistral

Göz öňümde bile geçirilen ýyllar,
Gol bulap çagyryňar goýnuna sary.
Öňem gamgyn kalby aýdymlar gynar,
Hasratyň hakdady goşgulaň bary.

Ýyldyzly gijeler aý boldy hemram,
Barlygyňda ruhum oňa kördi teý.
Sensiz ýaşamagy başardym, emma
Käte ölüp, kä direlýän zombi deý.

Dolanma yzyňa, ýok mähir bergiň,
Unudulmak iň köneje kârim hem.
Daşlaşdy bireýýäm arzyly belgiň,
Ýüregimiň hyzmat ediş çäginden.

Ol ýüregim kimde tapjakdyr bagty?
Söýenler terk edýär, a söýgi baky!

15.07.2024 ý

Oýlanmalar toplumy

ÝATLAMALARYMDA ÝAŞAÝAN ÝYLLAR

Kämahallar halys güýmenere pişe tapman, kämahallar hut ýüregimiň emri boýunça fotoalbomymyň gatlaryna çümüp gidäýme endigim bar.

Ine-de, çagalyk, ýetginjeklik ýyllarymy özünde jemlän sahypalary könelişip giden fotoalbomym. Muňa garamazdan ondaky her fotosuratyň ýatlamasy göwnüme täze ýaly, ol suratlary düşülen pursatlar dek dün ýaly ýadymda. Adatça, näz-nygmatdan doly saçagyň başyna oturdylan myhmanyň birbada haýsy nygmatdan başlajagyny bilmän kösenişi ýaly, ol suratlaryň haýsysyny synlajagymy bilmän kösenýänem bolsam, häzir beýle däl. Häzir haýsy suratlary synlap, haýsy ýyllara dolanjagymy anyk bilýärim. Meni bilimden, buýsançdan, tolgunmadan, şatlykdan, gussadan ýetdik paýyny almak bilenem çäklenmän, pürepür dolan mekdep ýyllarynyň ýatlamalary goýnuna çagyryar.

Mekdep ýyllary...

Her gün haýsylaram bolsa birnäçe ugurlara degişli sapaklary öwrenmän, durmuş sapaklaryny hem bilelikde özleşdiren ýyllarymyz.

Deň-duşlarymyz bilen arakesmelerde alayaz bolup, dünýäni unudyp gürrüňler eden, ýomak-henek atyşan ýyllarymyz.

Mugallymlarymyzyň her jümlesini gyzyla gaplap, olara meňzemäge synanyşyp, öýkünen ýyllarymyz...

Albomyň gatlarynda "seýil edip" ýörüşüme ol ajaýyp ýyllara degişli suratlaryň ep-esli kändigine göz ýetirýärim.

Okuwçylara mahsus bolan ýaşyl köýnejigimi ilkinji gezek geýenimde düşen suratymy synlap birenaýy ýylgyranymy duýman galypdyryn. Gysgajyk gulpagym ýaňy örüme giripdir. Başymda köpler aýtmyşlaýyn "iňňeden ýaňy çykan" keşdesiniň reňkleri güne ýalpyldap, öwşün atyp duran türkmen tahýasy.

Arkamda ejemiň "Indiki ýylam göterersiň" diýip, alyp beren, özüme uludygy mesele - mälim bildirip duran ýantorbam. Gözümde gorkumy, gussamy, aljyramakmy birhili ýaramaz duýgularyň owsun atýanyny görmek bolýar. Hakykatdanam, şol gün özüme düýpgöter nätanyş ýere -- mekdebe gelmek aldym-berdimli söweşe giren ýaly çaga göwnümi ep-esli tolgundyrypdy. Ilki-hä kemiş-kemiş edip sessiz aglapdym, soňam sesimde baryny edip, möňňüripdim. Asyl, meniň ýaly mekdebe gelip özüni ýitirip ugran çagalar ýetik bolsa nätjek. Herimizem özbaşyna bir dünýä. Ýadyma düşýär, başlangyç mugallymymyz şonda bizi köşeşdirmek üçin kän yhlas edipdi. Ýanyma gelip, başymy sypanynda ellerinde hut mugallymlara mahsus bolan ýylylygy duýupdym. Mugallymymyň hereketi maňa "Bu ýerde-de seni edil ejeň ýaly söýjek ynsan bar" diýýän dek ýüregimi rahatlandyrypdy, dartylan damarlarymy gowşadypdy. Ondan soňky ýatlamalarym ilkinji gezek "A" harpynyň ýazylyşyny öwrenmek bilen utgaşýar. Mugallymym synp tagtasynda "A" harpyny ýazanyndan soň okuwçylaryň ählisine gezekli-gezegine tagta çykyp, şol harpy ýazmagymyzy tabşyrypdy. Okuwçylaryň hersi başardygyndan "A" harpyny ýazanam bolsalar, hiç biriniň harpy ýazyşyna pisindim oturyberenokdy. Öz ýanymdan "Häzir şeýle bir gowy ýazaryn welin, olaryň barsynyň maňa gözi gider" diýip, göwün ýüwürdüýärdim. Ine-de, gezegim ýetip, synp tagtasyna bakan ýüwürdim. Wah, bu harpy ýazmak daşyndan görnüşi ýaly ýeňil-ýelpaý iş däl eken-ä. "A" harpyny ýazyp bilmän burçda ýüzümi sallap durupdym. Mekdep ýyllarymdaky ilkinji durmuş sapagyny şol gün alypdym. "Durmuşda hiç kime kembaha garamaly däl, adamlaryň ýerinde bolmazdan olary tankytlamaly däl, hemem asla uly geplemeli däl!".

Bu bolsa, synpdaşlarymyz bilen harplyk baýramynda ýagny, ilkinji gezek üýşüp düşen suratymyz. Ählimiziň başymyzda mugallymymyz tarapyndan özüme goşgujygyny aýtmagy tabşyrylan harplarymyzyň suraty çekilen gaty kagyzyk geýdirilen. Meniň başymda daş-töweregi geň-enaýyja, ýalpyldawuk bezegler bilen bezelen "S" harpy. Şol gün ejemiň aýtjak goşgularymy, etjek çykyşymy diňlemegi meni has-da tolgundyrypdy.

Fotoalbomyň indiki sahypasyna geçenimde meni synpdaşlarym bilen ýetginjeklikde düşen suratlarymdan biri garşylaýar. Mugallymymyzyň ýüzünde hemişeki ýaly okuwçylaryna buýsanç, biziň ýüzümüzde bolsa sadaja ýylgyryş bar. Synpdaşlarym neneňsi mähriban, göwnaçyk görünýärler. Edil hakykatda bolşy ýaly.

...Hersiniň özboluşlyja ýatlamasy ýetik bolan suratlaryň iň soňkusyny görenimde ýüregim jigläp gidýär. Iň soňky jaň dabarasynda düşülen suratyň ýüzünde emay bilen aýamy gezdirýärim.

Durmuşymyzyň ägirt, gyzykly sahypasyny ýapyp, täze sahypasyny açmaga häzirlenip duran uçurymlar ýagny, synpdaşlarym ählimiz gyrađeň düzülipdiris. Egnimizde uly we bezemen harplar bilen ýüzüne "Uçurym" ýazylan lenta asylypdyr. Ellerimizde bolsa şol ýyl birinji synpa gadam basan körpelerden sowgat alan ter çemenlerimiz bar. Şol suratda ählimiziň ýüzümüzde ýylgyryş bolsa-da, gözlerimizde dammaga häzir bolup duran ýaş damjalarynyň bulduraýandygy aýdyň görünipdir.

Fotoalbomyň gatyny ýapanymdan soň esli oturyp, synpdaşlarym barada oýlanýaryn. Ykbal olary gör, nirelerden çykardy, gyzlarymyz bir öýüň bikesi bolup oturan ejeler bolan bolsalar, oňlan synpdaşlarymyz hersi bir maşgalanyň keşgini çekip ýören kakalar boldular. "Wagta salym ýok" diýleni şu bolsa gerek. Indi herimiziň özümize mahsus gaýgy-aladalarymyz, işdir-pişämiz bar. Iň päk, iň gyzykly ýyllarymyzyň şaýady bolan mekdebimiz: bolsa "Aman-sag gezip ýörmüsiňiz?" diýýän ýaly alyslardan şo-ol seleňläp dur, seleňläp dur.

05. 2022 ý

GURAYAN OTLAR

Ýaz gelse, menem özüme adatyja pişämi tapynýaryn. Her gün işden gelip mellek ýerimizdäki hapa-haşal otlary ýygмага oturýaryn. Özümüzde ne ownuk, ne iri mal bolmanlygy sebäpli, ýygylan otlary gerekli goňşulara hödürlemek adatymyz bar.

Şeýle günleriň birinde ejem goňşy köçämizdäki aýalyň ogluna mallary üçin taýýar ýygylan otuň bardygyny aýtdy. Oglan "Almaga geleris" diýse-de, habar-hatyr bolmady. Ine, düýn welin öýläň töwereklerde gapymyz kakylady. Seretsem, şol oglan. Arabasyny alypdyr-da, geläýipdir. "Ejeň ot bar diýdi" diýip, boýnuny burup dur. Wah, oty gysganamok-la, ýöne şol günüň düýn-öňňininde bolanja oty daýymyň ýeňil ulagyna ýükläp, şolara baka ugradaýmarysmy?!

Oglanyň özündenem beter oňaysyz ýagdaýa düşüp, ahmyr bilen hyrçymy dişledim: "Jigim, otuň bardygyny aýdanymyzdan soň üç-dört gün geçdi ahry. Şol wagt gelmeseň, başga kişä berýäs-ä". Diýsem diýdimem welin, raýyny ýykmazlyk üçin mellek ýerime aýlandym. Iki üýşmejik guran ot çykdy. Ojagaz otlar bilen arabasynyň dolmajagyna göz

ýetiren oglan terje otlardan özi ýygмага oturdy. Onuň hyrçyny dişläp, ot ýygşyny penjireden synlap oturşyňa içki dünýäme çümüp gidipdirin.

...Ýüregimizde käbir adamlar üçin oňat duýgular üşürüp goýýarys. Näme üçindir şol adamlar bu duýgulara wagty bilen üns bermeýärler. Bir günem hälki oglanyň gapymyzy kakyp, ot soragyşy ýaly ýüregimiziň gapysyny kakýarlar-da, "Şo-ol duýgularyňdan ýokmy?" diýip, sorýarlar. Üstünden geçen ep-esli wagt zerarly duýgularymyzam edil otlar ýaly guraýar. Onsoň, oglanyň ter oty ýygşy ýaly şol adamlaram bu duýgulary azap edip täzeden döretmeli bolýarlar. Käsi şol oglan ýaly ýalňyşyna düşünip, ýaltanman azap çekýärler, käsi bolsa başga biriniň ýüreginde üşürülen duýgulara tarap at salýarlar...

...Bu gün oglanyň ot ýygan ýerine aýlanyp gördüm. Otlar ýüzleý ýygylypdyr, yzynam dökän-saçan edip gidipdir. "Haý, seň ot ýygjak bolşuň gursun!" diýip, hüňürdänimem duýman galypdyryn. Aý howwa-da, bu ýerde geňläň ýaly zadam ýok, men-ä mellegimiziň arassaçylygynyň aladasynda, ol bolsa malynyň garnyny doýurmagyň...

18.04.2022 ý

GORKANYMA DEGÝÄRMI?

Säher bilen ertirliğimizi edinenimizden soň ýuwmalı gap-gaçlarymyzy alyp daşary çykdy. Ýaňy bir ýuwup başlanymam şoldy welin, on-on bir ýaşlaryndaky oglanjyk gapymyzdan ätledi. Howatyrly gözleri bilen ýüzüme esedip, ýuwaşjadan dillendi. Aramyzda bir-iki metr bolanlygy üçin näme diýenini eşdip bilmän has golaýragyna süýşüp, soragly gözlerimi dikdim:

-- Näme diýýäň?

Oglanjyk barmagy bilen köçäni ümledi.

-- "Ho-ol pyýandan meni geçiräý-dä" diýýän.

Oglanjygyň ümlän tarapyna seredip görsem, garaýagyz, hortap, gartaşan goňşymyz geçip barýan eken. Ol goňşymyzyň gün-güzerany kynrak bolansoň, ogly bilen aýdylmadyk toýlara-da garnyny doýurmaga gidibe:rdi. Muňa garamazdan heran-haçan arak içip serhoş bolanyny, kimdir birine zeleden ýetirenini ne görüpdim, ne-de eşdipdim.

Oglanjygyň gorkusynyň ýersizdigini başardygymdan düşündirmäge synanyşdym.

-- Pyýan däl-ä ol. Pyýan däl! Arkaýyn geçiber.

Oglanjyk sözümi ygtybarly hasapladymy ýa menden garaşan hemaýatynyň bolmajagyna düşündimi, nämemi gelşi ýaly usullyk bilen yzlygyna ýöräp ugrady. Öýümüz çatrygyň gapdaly bolansoň, köçeden geçip barýanlary arkaýyn görmek mümkindi. Gaplarymy ýuwmagymy goýup, boljak tomaşany synlamaga durdym. Oglanjyg-a bärden barýar, hortap goňşymyzam aňyrdan gelýär. Ikisiniň ýoly çatrygyň öwrülýän ýerinde kesişdi. Birdenkä-de häliden bäri eli ep-eslije goşly gelýän goňşymyz dynjyny almak üçin bolsa gerek, togtady-da, goşlaryny ýere goýdy. Muny gören oglanjyk iň soňky tizlikde ylgasa nädersiň?! Goňşymyz ylgap barýan oglanjygyň zyndan seredip galdy.

Oglanjygyň goňşymyzy näme üçin serhoş hasaplandygy barada oýlandym. Belki deňişgenräk dostlarynyň biri ol adam barada şeýleräjik ýalan oýlap tapandyr. Göwnüme bolmasa, öýümüzüň ýanyndaky darajyk köçe ägirt durmuş ýolunyň mysaly nusgasy ýaly. Käte durmuş ýolumyzda özüimizçe aşmagy kyn hasap edýän päsgelçiliklerimiz gabat gelýär. Onsoň edil şol oglanjyk ýaly yzmyza dolanýarys we özüimizden has ugurtapyjy ýa-da ýaşy uly ynsanlaryň maslahatyny soraýarys. Aslynda, bu ýerde ünsümüzü çekmeli başgaça ýagdaýymyz bar. Edil oglanjygyň ýersiz ýere gorkuşy ýaly, bizem mahal-mahallar gorkmaga hiç hili esas ýokka gorkýarys. Şeýle pursatlarda durmuş ýolumyzdaky geçen menzilimizden yzmyza dolanman şol päsgelçilige içgin-içgin garap pikirlenmelidir: "Bu päsgelçilik gorkanyma degýärmí?".

MENI MENDEN SORA!

Ikimiziň geljegimiziň nämälimlik ýüpüniň üstünde yrgyldaýanlygy, senden garaşan ädimimiziň ädilmezligi kalbymy aňryýany bilen bimaza edýär. Göwnüme, sen meni özgelerden sorap wagtyňy ýitirip ýören ýaly. Aýtmady diýme, özgeler meni meniňçe tanap, aňladyp bilmez. Bilmez gylyklarymy, duýgularymy, gyş bilen mäşimiň bişişmeýändigini, ýaz gelende göwnümde gülälekleriň gülleýändigini... Meselem, ejemiň maňa "keçjal" diýýändigini bilmezler. Bu gylygym oňa hiç tanamadyk kakamy ýatladýarmyşyn. "Kaka" sözünü eşdenimde gözlerim ýaşarýandyr. Aslynda-ha jögi diýseň jögidirin. Haýsydyr bir filmiň gyançly epizodyna tomaşa etdigim besdir. Gözümi süpürüp oturandyryn. "Duýguçyl" diýip sypaýylaşdyralymy ýa? Goý şeýle bolsun. Tomus gijelerinde daşarda oturyp, çyranyň yşygyna ýalpyldaýan köçäni, asmandaky aýy, ýyldyzlary synlap oýa batmagy söýýärim. Elimde bir bulgur çayym bolsa-ha diýmäň keypime. "Kofe halaňokmy" diýýäňmi? Tanyşlarymyň köpüsiniň tersine men kofesöýer däl. Şonuň üçinem özge goşguçlaryňky ýaly goşgularymda kofe sözüne gabat gelip bilmersiň. Goşgy diýdim welin, ýada düşdi. Dokuz-on ýaşlarymdan bäri iň beýik söýgim, yşkym poeziýadyr. Ýüregime girdi-gireli dünýäm hyýal köşgi, apy-tupanlaryň mesgeni. Şowly çykan goşgy ýazybilen günüm ömrümiň iň bagtly günü. Başga näme aýtsamkam özüm hakynda?!

Mekdepde lakamym "Ylym uran", talyplykda "Professordy". Deň-duşlarymyň we mugallymlarymyň tersine, hiç haçanam alyp-ýolup barýan zehinimiň bardygyna

ynanmadym. Bir ýerde okapdym: Käbir adamlar akyl zehini, käbirleriniň duýgy zehini güýçli bolarmyş. Belki duýgy zehinim güýçlüdir.

Adamlaryň bitip oturan güli ýolmaklary göwnümi mydama bimaza etdi. Men gülüň toprakda--biten ýerinde owadanlygyna ynanýanlardan. Bilýän, muňa ynanýanlar juda seýrek. Eger irde-giçde maňa gül sowgat edesiň gelse bu aýdanlarymy ýadyňa sal. Açyk howada ýöremek söýgüli pişelerimden. Hut şonuň üçinem işe ýöräp gidýän. Ýüzüni sypap geçýän näzijek şemaldan janym aram tapýar. Ýagyşly howanyň aşygydyr göwnüm. Ýagyşyň ýekeje damjasynyň ýere gaçýandygyny gördüгим bes, derrew eňýändirin daşary. Depesi bassymaly sekimiziň üstünde durup, ellerimi açyp, damjanyň aýamda "tans edişini" synlamagy söýýärim. Soňam söýgüli şahyrlarymdan Nobatguly aganyň "Serwi agajy" poemasyňy okaýaryn.

Aýdymlar içki dünýämiň esasy bölegini tutýar. Şol pursatky ahwalyma görä şowhunly ýa-da duýgyçyl aýdymlary diňleýärim. Duýguçyl aýdymlarda oýa batýan bolsam, şowhunly aýdymlarda tans etmegi halaýaryn. Aýratynam işe gitmek üçin aýnaň öňüne geçip, saçymy daranymda şowhunly aýdymlary diňleýärim. Romantik filmlere tomaşa etmekden görüp-eşdilmedik lezzet alýaryn. Tomaşa edip oturkam baş roldaky gyzyň ornuna özümi goýup arzuw edişlerimi dagy diýsene... Kinolara bolsa keşde edip oturkam tomaşa edýän köplenç. Şonuň üçinem öýüň işlerini kinolarymyň başlaýan wagtyna çenli boldum edýärim-de, keşdeläp oturanja ýakamy alyp, kinomyň garşysyna geçýärim. Iň halaýan kitaplarymam yşk-söýgiden söz açýan romantik kitaplar. Aýratynam Jojo Moýesiň "Senden owal men" kitabynyň ýüregimdäki orny başga. Serimde iň köp gaýtalaýan goşgym Gurbannazar Ezizowyň "Maňa seniň gözleriňden gitme ýok" goşgusy. Eger bir gün gözleýän kişim ykbalyma öwrülse, onuň gözlerime bakyp, şol goşgyny aýtmagyny isleýärim. Häzirikçe özüm barada ýadyma düşenler şular. Galanym (nesibämizde bolsa) bile geçirjek pursatlarymyzda bilersiň. "Ýok, ol günlere sabrym ýetenok" diýýän bolsaň, bilesiň gelen zatlary soraber özümden. Ýöne haýyş edýän özgelerden soramak gylygyňy aýyr. Öz diliň bilen aýtdyň: "Soraşa-soraşa Bagdat tapylar" diýip. Howwa, Mahym Bagdatdady, ýöne Tahyr Bagdady sorap, agtaryp tapmandy. Ykbal ony şol ýerlere getiripdi. Senem Tahyr boljak bolsaň ykbala boýun bol. Ýogsa-da, nämä derkar saňa Tahyr bolmak?! Tahyr bar ýerinde Zöhre-de bardyr. Zöhräň bar ýerinde bolsa Mahym aglaýandyr. Gowsy, täze söýgi dessanymyzy ýazaly. Onda Bagdadam, Zöhre-de, Tahyram bolmasyn. Diňe Mahym we Mahyma aşyk ýigit bolsun!

24.06.2022 ý

ÇAGALYGYMY ALYP GITDILER

Çagakak durmuş başgaçady, ýaşayyş gyzyklydy. Ony gyzykly edýän adamlaryň birek-birege bolan ysnyşykly gatnaşyklarydy. Ol wagtlar internet diýlen närese ölkämize aralaşmandy. Ykjam telefonlar bardy, ýöne, häzirki ýaly "akylly" däl-de, çäkli mümkinçiliklidi. Olaram bir öýde bolsa, on öýde ýokdy. Şeýle bolansoň adamlaryň daşky dünýä bilen berk arabaglanyşygy bardy.

Uzynly gün köçeden ýygnanman oýunlar oýnardy. Uly adamlar agşamlaryna biri-birleriniň öýüne myhmançylyga, halk arasyndaky dil bilen aýtsam "oturmaga" giderdiler. Indi pikir edip otyryn welin, häzirki çagalar neneňsi bagtly, neneňsi betbagt. Bagtly, çünki tehnikanyň ösen dünýäsinde doguldylar. Betbagt çünki, adamlaryň şeýle ysnyşykly gatnaşýan döwürlerinden binisip galdylar.

Esasy gürrüňime dolansam, ol wagtlar daýymyň gowy gatnaşýan dosty Şanepeslere, daýymyň sözleri bilen aýtsam: "Işan agalara" oturmaga giderdik. Daýymyň: "Şu gün agşam Işan agalara gidýäs" diýen sözüni eşden günümüz biz üçin uly baýram, uly toýdy. Olarda gowy görýän joralarymyz Suraý, Maral, Maýsa we dostumyz Myrat bardy. Men we daýymyň iki gyzy olar bilen her dürli oýunlar oýnaýardyk, gyzyklyja ýaryşlar gurnaýardyk.

Suraý uzyndan inçe, tegelejek ýüzli, ejesine meňzäp duran garaýagyzy gyzdy. Kim aýdypdyr garaýagyzy gyzlaryň betnyşan bolýandygyny?! Biziňçe-hä ol owadandy. Onuň Welnepes kakasynyň gyzlary Maral bilen Maýsanyň bolsa özlerine mahsus gözellikleri bardy. Aýratynam Maýsanyň süzük gözleri ony özüne çekiji görkezýärdi. Ol menden iki ýaş uludy. Suraýyň jigisi Myrat doganynyň tersine akýagyzy oglandy. Suraý şol wagtlar, ýalňyşmaýan bolsam, sekizinji synpda gidýärdi, Maral onuň bilen deň- duşrakdy. Myradam bizden üç-dört ýaş uly bolsa gerek.

"Gelin-gelin", "Milise" ýaly oýunlary aýratyn höwes bilen oýnardy. Maýsanyň owadanlygyndanmy, ýa akyllylygyndanmy, ýa-da bize hiç hili garşylyk görkezmeýänligindenmi, her gezek ony gelin ederdik. Ýanyna-da "öýlenýän ýigit" -- Myrady goşardy. Ikisiniň toýuny edýänsyrap, edil gelnalyjylarda bolşy ýaly gol tutuşdyryp duruzardyk-da, daşlarynda tans oýnardy. "Milise" oýnumyzda "Myrat milisäniň" maňa aýratyn jyny düşýänindenmi, nämemi, köplenç meni "tussag ederdik". Garaz, "türmeden" gözüm açylmazdy. Myrat indiki "kanun bozujyny" "tussag edýänçä" "türmede" oturmaly bolardym.

"Iň eýjejek gyzjagaz" bäsleşigini hem gurnardy. Özem ony hut tapgyrlar boýunça alyp barardy. Tapgyrlardan birinde kitap okamak şerti bardy. Şol şert boýunça birinji synpda okap ýören men bäsleşikdäki esasy garşydaşym bolan üçünji synpdaky Maýsadan üstün çykypdym. Bu meniň üçin ullakan ýeňişdi. "Goňşy-goňşy" oýnumyzyň baş gahrymanlary Suraý bilen Maraldy. Ejeleriniň gyňaçlaryny eginlerine atardylar-da, iki sany goňşy gelniň roluny ussatlyk bilen janlandyrdylar. Indi-indi gözüm ýetýär bu oýunlaryň ählisini gurnaýan Suraý bilen Maralyň döredijilik, oýlap tapyjylyk ukyplarynyň çendenaşa ösendigine.

Soň-soňlar daýym Işan agalara gitmegini seýrekletdi. Gitse-de, bizi alyp gitmäge döwtalap bolmady. Alyp gidäýende-de, biz öňkimiz ýaly oýunlar oýnap biljek däldik. "Oýun toparymyzyň" içinden ilkinji "ulalanlar" Suraý bilen Maral boldy. Günleriň birinde Suraýyň "Durmuşa çykýarmyş" habaryny aldyk, hä diýmänem Maralyň. Maýsada orta mekdebi tamamlap durmuşa çykmak bilen boldy. Olaryň her haýsynyň durmuşa çykýandygyny eşdenimde çagalygymdan bir bölek gidýänligini duýdym. Olar diňe bir özleri ýat oba gitmän, çagalygymy-da gelnalyja mündürüp alyp gitdiler. Bölek-bölekden ýitip gitdi çagalygym. Mekdebiň soňky synpynda okap ýören wagtlarym Watan gullugyndan gelip, öýlenjek bolup, guda bolunan Myradyň ýogalandygy baradaky aýa habary eşitdim. Şol gün ömrümiň iň gamgyn günlerinden biri bolupdy. Göz öňümde Myradyň şo-ol meni "tussag edendäki" şadyýan, buýsançly keşbi janlandy durdy. Onuň dünýesini täzelemegi çagalygyma urlan iň soňky we iň güýçli zarba bolupdy.

...Öýüň hysyrdylaryna gümra bolup ýörşüme çagalyk joralarym Suray, Maral we Maýsa göz öňümde janlanýar. Olar häzir nähili durmuşda ýaşayarkalar? Näçe sany çagalary barka? Bizi, oýnan oýunlarymyzy ýatlaýarmyklar? Birdenkä-de soragyma jogap berýän ýaly gulagym şyňlap gidýär...

GITJEGINE YNANMADYM

Onuň gitjegine ynanmadym. "Ol ýykyldy, çep tarapy ysmaz boldy" diýenlerinde-de, bir ýanyňy ýere berip ýatanyňy hut öz göreçlerim bilen görenimde-de, "Agyr ýatyr" habaryňy eşdip, işden gelşime gyr-gyssag ýanyňa baranymda-da. Diňe ýakyn hossarlarymyzyň çagalary, ýüregi ýukalar onuň soňky pursatlaryňy görmejek bolup, biziň öýümize geleninde ilkinji gezek ony ýitirjegime bolan ynam gursagyma aralaşdy. Şonda sagadyň gijäň ýarydygyna garamazdan olara bakan ýüwürdim. Düşegiň üstünde özüni bilmez halda soňky demini sanap ýaty:rdy mähribanymyň mähribany.

...Men onuň iň söýgüli agtygydym. Munuň näme diýmekdigini bilýäňizmi? Çagalykda munuň manysy mamama gelýän ähli süýji şokolatdyr kökeleri maňa hödürlemegidi. Ulalansoň welin manysy has çuňlaşýan eken. Onuň bilen gatnaşygymyz juda başgaçady. Haçan-da gelenimi gördügi ýüzünde yssy ýylgyryş peýda bolardy-da, ýañaklaryndan taýly gezek ogşanymdan soň ol ýylgyryş gülkä öwrülerdi. Her gezegem "Mama, meni tanadyňmy?" diýenimde "Hä tanadym" diýerdi.

...Ýatlamalar. Ýatlamalar olary başdan geçiren adamlaryňdan biri bakyýete göç eýlände mukaddesleşýän eken. Mamam bilen bagly wakalaryň ählisi-de aňymda mukaddesleşdi. Häzir olary ýatlamak meň üçin hem ezýet, hem lezzet. Ezýet, çünki indi onuň ýanymda ýokdugyny, bolmajakdygyny bilýän. Lezzet, çünki ikimiziň şonça

ýatlamamyz bolupdyr. Ýatlamalar serimde aýlandygyça gözýaşlarym ýazgymyň üstüne damýar. Düýnden bäri yzyna serpikdiren gözýaşlarymy çagalaryň gaýtmagyndan peýdalanyp, erkine goýberýärim.

...Mamam çagalygy açlyk ýyllaryna gabat gelip, ejesini ýer titremesinde, kakasyny Beýik Watançylyk urşunda ýitiren ençeme çaganyň biri. Ony bir maşgala gyzlyk alyp terbiýeläp ýetişdiripdirler. Ýaňy on sekiz ýaşanynda bolsa babama durmuşa çykarypdyrlar. Perzentleriniň birini ýagty jahana indirende özüniňkä ters gan goýberilmegi sebäpli akly üýtgäpdir. Şondan bärem misli çaga mysaly päkdi mähribanymyň mähribany. Hamala, ol gören ejirlerem az ýaly segsen ýaşlaryndaka keselden ezýet çekip, iki gözi görmez bolupdy. Daýymyň eden yhlaslaryndan soň onuň bir gözi açylypdy, beýleki gözi bilen şol durşuna galypdy. Biz oňa kaýyldyk, başymyzda aman-sag gezip ýörse bolýardy.

...Mamamy göz operasiýasyna äkiden günümüz dek düýn ýaly ýadymda. Men, ejem we daým bile gidipdik. Daým meniň barlygymda mamamy haýsydyr bir ýerlere äkitmäge razy etmegiň aňsatlaşýandygyna ynanýardy. Dogrusy, şeýledi hem. Şonuň üçin mamam nirä äkidilse menem ýany bilen giderdim.

...Soňky bir ýylyň içidir onuň öňünde özümi müýnli saýýardym. Iş-aladalary sebäpli ony görmäge seýrek giderdim. Haçan-da onuň çep tarapynyň ysmaz bolandygy baradaky habary alanymda bolsa...

....Eger yhlasa bir zat berilýän bolsa, mamam aýaga galmalydy. Ol bu dünýädäki iň mert zenanlaryň biridi. Togsan-ýüz ýaşamalydy, iň söýgüli agtygynyň toýuny görmelidi.

...Häzir ol ýanymda bolsa, hemişeki edişim ýaly ýaňaklaryndan taýly gezek ogşasam, gujagynda ýatsam, maňa hödürlän şokolodlaryndan: "Mama, sen arkaýyn iýiber, men iýip geldim" diýip ýüz öwürsem ýa-da öwürmesem. Käşgä hossarlarymyzyň, mähribanlarymyzyň gymmatyna ýitirmezden düşünýän bolsadyk, käşgä...

Mamamyň dünýesini täzelän gijesi ýanymda daýymyň gyzy bilen onuň baş-alty aýlyjak gyzjagazy Mähriban ýatdy. Mähribana bakdygymça oýlandym: Ölmek we dogulmak. Mamam ýüregimde ölümiň ýiti yzasyny ýatladyp duran bolsa, Mähriban maňa ýaşayyşy ýatladýar. Posalajyk ýaňaklary, enaýýja ýylgyryşy, kiçijik eljagazlary bilen az salymlygam bolsa ýitgimizi unutdyrýar.

...Mamamyň iň soňky pursatlary ýene göz atuwymda janlanýar. Özüni bilmezden agyr dem alyp ýatyrka ýanynda oturyp, ellerinden sypapdym. Emma onuň ýagdaýynyň has-da agyrlaşýandygyny gören hossarlarym meni turuzmak bilen boldular. Iň soňky gezek elini sypalanymda "Mama: menden razy bol! Menem senden razydyryn!" diýdim. Bu indi ony ýitirjekdigime ynanmak, muňa kaýyl gelmekdi. Başga näme edip bilerdim?! Mamam ählimiziň irde-giçde barjak ýerine -- bakyýete barýardy. Hoşlaşyp gaýdanymyň

yzysüre onuň dünýesini täzeländigini habaryny aldyk. Ses edip, gözýaşlarymyň böwedini böwsüp, aglamak isledim. Aglap bilmedim. Ýanymda menden has ejizler, çagalar bardy. Olaryň ýanynda mert durmalydygyma düşündim.

Gursagymdan bir ses welin dat-bidat edýärdi: "Bu nähili beýle bolýar? Mamam. Dünýädäki ýüregime iň ýakyn ikinji zenan. Nädip gidip biler? Ol aýaga galjakdy ahyry". Galmalydy. Çowlugy Mähribany gujagynda götermelidi, gyzlaryny, ogluny, agtyklaryny daşyna üýşürüp toýlarda baş törde oturmalydy. Çünki onuň gitjegine ynanmandym...

29.10.2022 ý

OGULBAGT ÝA-DA OGUL -- BAGTMY?

Ogulbagt bilen tanyşlygymyz baryp-ha okuwçy döwürlerime çenli ýetýär. Şonuň üçinem şo-ol tanyş keşbe esli ýyl soň gabat gelmek geňirgendirdi. Nädipmi? Gowsy, iň başyndan gürrüň bereýin.

Çagalar bagyna ýylyň ýyly mart aýlarynda mugallymçylyk mekdebinden praktikant talyplar ýörite ugradylýar. Iş öwrenmek üçin-dä. Terbiýeçiligiň inçe syrlary, pylan, pismidan. Olara-da bir terbiýeçini halypa goýýarlar. Bizem o ýollardan ýöräp gördük. Derekli gatnadym diýsem ýalançy. Mahal-mahal başlyga ýüzüm görkezen bolardym. Gelýärimi, gelýär. Işiň diňe özüň işgär derejesine ýeteniňden soň öwrenilýändigine ynanýardym.

Bu ýylam köne düzgün dowam etdi. Praktikantlaryň ikisine meni halypa goýupdyrlar. Usulçym olary toparyma getirip tanyşdyrdy. Soňam üstüne goşdy.

-- Hepdede bir gezek gelerler.

Özümem-ä praktikantlyga gatnap wepa beren adam däl welin, illeriňem şeýledigini bilmek birhili täsir etdi. Ýa bu gezek "halypa" bolanymdanmyka? Halypalykmyş. Barypýatan samsyklyk. Gelen talyplary synladym. Ikisem gelin. Ikisiniňem menden uludyklary mese-mälim. Ýaşlaram, durmuş tejribesem menden agdyk. Ýeri, men bulara näme öwredeýin?! Gaýta, meň olardan öwrenmeli zadym köp ýaly. Mydama şeýle

bolýan. Aýratynam seminarlarda çykyş etmeli bolamda. Oturan otuz- otuz bäş kişiň bolsa bäş sanysy menden kiçidir. Galanam uly. İçlerinde ýigrimi bäş ýyl bari terbiýeçi bolup ýöreni bar. Onsoň, şol oturka nädip öňe çykyp terbiýeçilik hakda takal okaýyn?! "Halypa" diýip şoňa diýse bolar. Men welin... Aý, bolýa-da.

Usulçym gideninden soň iki gelnem siňe-siňe synladym. Biri garaýagyzy, semizräjik. Göwresine-de, keşbine-de gelişmeýän biçüwdäki köýnegi geýipdir. Şol köýnegi ýaş, "bet" figuraly gyza geýdiräýseň. Menden on ýaş dagy uly görünýär. Beýlekisi oňa garaňda ýaş, akýagyzy, inçemik, owadan. Saçlary sary. Nätanyş ýüzler. Soraman durup bilmedim.

-- Siz şu obadanmy?

-- Howwa, ikimizem şul obadan - diýip, gelinleriň görmegeýi dillendi.

-- Ha, nirräkde ýaşaýaň?

Şu bilesigelijiligimi oda atsam ýanarmyka? Suwa atsam bogularmyka? Ýa ölýänçäm meň bilenmikä? Dynmadyga dynma ýok.

-- Dursuntäçleriň gabat goňşusy men.

Obanyň belli tikiñisi Dursuntäji tanamaýan seýrekdir. Dursuntäç diýdiňmi, bes. Haýsy Dursuntäçdigem soralmaz. Bu gezegem şeýle boldy.

-- Men şolaryň gyzyndan köýnek öwrenipdim. Ogulbagt.

Garşymdaky zenanyň mimikalarynyň üýtgeýşine gözüm düşdi.

-- Şol-da men. Ogulbagt.

Ogulbagt. Gözümiň öňünde tegelek ýüzli, şar gara saçly, gara gaşly, uzyn, owadan figuraly, tekepbir ýaş gyz janlandy. Gözümiň içine seredip duran gelinden şo-ol birwagtky Ogulbagty ýatlatjak nähilidir alamat agtardym. Tapmadym.

-- Men seni tanamadym. Sen meni tanadyňmy?

-- Howwa - diýip ol göwnübir dillendi.

Olar bilen praktikantlyga degişli meseleleri gepleşdik. Her hepdäň başinji günü gelerler, men olaryň depderini ýazyp bererinmi, näçe diýsem berjekler, bahalarynam başlik goýawereýin we ş.m. Iň soňunda-da sapak geçsem, synlap biljekdigini aýtdylar. Gelenlerine görä synlap gaýtjaklarmyş. Ylalaşdym. Ol wagtlar açyk sapaga taýýarlanyp ýördüm. Şol sapaga taýýarlan esbaplarymy çykaryşdyrdym. Menem halypamyşym-da. Açyk sapakda meýilnamalaşdyranlarymy ýerine ýetirdim. Sapaga sessiz tomaşa etdiler. Ne gowy diýdiler, ne erbet. Derrewem gaýtmak bilen boldular.

Meň welin aklym Ogulbagtda galypdy. Oň ýanyna tikiñilik öwrenmäge gatnaýan günlerim ýadyma düşýärdi. Ol wagtlar on bäş ýaşlarymda bolsam gerek. Ejem "Gyzym matematika gaty ökde" diýip mazaly tarypymy ýetireninden soň Ogulbagt maňa tikiñiligi öwretmäge razy bolupdyr. O döwürler matematika ökdeligim ýalanam däl

ýöne. Soň edebiyata höwes etdim, soňam taryha. Haýsy ugra ugrukdyrsaň şondan baş alyp çykjak kelläm bardy. Mahal-mahal pikir edýän: "Okuwçy wagtym belli bir ugru saýlan bolsadym, häzir başga kärde bolarmydym?: diýip. Gürrüň başga ýana sowuldy. Näme diýip otyrдыk?! Hä, şeýdip başladym günde Ogulbagtyň öýlerine gatnamaga. İlkibadalar ýamanam däl di iş edişim. Aý, meň-ä özümden göwnüm hoşdy. Ýöne Ogulbagta ýaraman eken. Munam uzagyndanjyk bildirdi. Bir gün: "Sen almarsyň, elli gepden belli gep" diýdi. Gaty gördüm. Onda-da neneňsi gaty görmek. Gaýdyp şol tarapa aýagym ädilmedi. Köýnek dikmegi ondan soňam dowam etdim. Iki-üç ýyl özümiňkileri, ejemdir, daýzalarymyňkyny dikdim. Ýöne her diken köýnegimde bir kemçilik tapyldy durdy. Ahiram taşladym. Daýzalarym: "Dikäý" diýselerem dikmedim. Höwes we başarnyk towuk-ýumurtga pelsepesi ýaly biri-birine seplesilgi. Başarmaýan işiňe höwesiň bolanok. Höwesiň bolmadyk işi başaraňok. Mende-de ýa-ha höwes bolmany üçin başarmadym ýa-da başarmany üçin höwesim bolmady. Garaz, tikiňçilik menlik däl di. Soň-soňlar bir zada üns berdim. Obada tikiňçiligi öwrenen gyz kändi, ýöne uzagyndan dowam etdirýäni seýrekdi. Tikiňçiligem edil ýazyjylyk-şahyrlyk ýaly guýmagursak bolmasa bolmaýar eken. Giç düşündim. Garaz, ukybymy barladygym boldy-da.

Bu zatlar hiç-le. Meni Ogulbagtyň ykbaly gyzyklandyrýardy. "Ogulbagt şäherli oglana durmuşa çykýarmyş" diýip eşdenimde henizem mekdep okuwçysydym. Ogulbagtyňam mekdebi gutaranyna bolsa iki ýyl bolandyr ol wagtlar. Öz ýanymdan mynasypdyr diýip oýladym. Ogulbagt ýaly gyza ýeteniň armany näme? Gözellik, dogum, eli çeperlik... Klasdaşym onuň daşgynrak garyndaşydy. Bir gezek toýda Ogulbagtyň tans edip duran wideosyny gördüm. Agyraýak eken. Ene bolmak ýüzüne has-da ýakym çäýypdyr. Tekepbir gözelligi mylaýymlaşypdyr. Şondan bir-iki ýyl geçendir, ejem bir gün öýe geldi-de, gynanyp oturdy.

-- Näme boldy? -- diýsem,

-- Ojagaz saňa köýnek öwreden gyz aýrylyşyp gelipdir -- diýdi.

Sebäbini soradym. Bilenok eken. Diňe öýlerinde görüpdür. Ejesindenem aýrylyşanyny eşdipdir. Bolany.

Ogulbagt bilen bagly ýatlamalarym serimde aýlandygyça bilesigelijiligim erkime goýmaýardy. Ogulbagt ýaly gyzy kim harlap bildikä? Näme bolduka?

Indiki hepde Ogulbagt üç-dört ýaşlaryndaky gyzy bilen geldi. Şol gün meňem açyk sapak geçmeli günümdi. Ir ertirden başlap hysyrdanyp geçdim. Esbaplarymy çykaryşdyrdym. Tagtadan asyp gördüm, aýryp gördüm. Ulanjak zygyderliligim boýunça partamyň üstüne düzüp goýdum. Çagyrlan wagtda beýleki terbiýeçilerem, usulçymam geldi. İlkibadalar elim-aýagym saňnyldasa-da, derrew özümi ele aldym. Kärdeşlerim

sapagyma gowy baha berdiler. "Geometrik şekilleriň reňkinem soran bolsa hasam gowy bolardy" diýip iki-ýeke kemçiligimem aýtdylar. Sapak gutaranyndan soň, synlamaga gelenler çykmak bilen boldy. Ogulbagt terbiýeçileriň getiren stollaryny äkidip berdi. Aňymdaky sowallary soramak üçin pursat geldi diýip hasap etdim.

-- Ogulbagt, sen azajyk oturaý -- diýdim.

Göwnümi ýykmany. Oturdy. Çagalara göwnüne ýaraýjak multfilm goýup berip, menem onuň ýanyna çökdüm.

-- Soramak birhilem welin, näme üçin aýrylyşdyňyz? -- diýip bada-bat söze girdim.

Ogulbagt pajygaly ykbaly hakdaky soraglara öwrenişiklidir-dä, geňirgenmän gürrüň bermäge durdy.

-- Ýoldaşym gaty baýdy. Uly işgärdi. Her aý kyrk milýon aýlyk alýady. Şeýle bolansoň töweregi ýaş, owadan gyzlardan doly bolardy. Onsoň ol meni näme etsin?! Agşam öýde käwagtjyk gelderdi. Gaýnym diýseň...

Ogulbagt sözünüň arasyna säginme berdi. Dowam etmegi üçin sorag soraýsammykamam diýip ikiyeňlendim. Bolsa-da özi dowam etdi.

-- Gaýnym ilki gelen günümdeň başlap, maňa göwnüýetmezçilik etdi. "Pes düşünjeli, okuwsyz, oba gyzy" diýip, kemsiderdi. "Daýza, men seň ogluňa süýkenip baramog-a. Özüň guda gelip, özüň saýlap aldyň-a " diýsemem, "Wah, şoňa ökünip aňyrsyna çykyp bilemok" diýerdi.

Garaz, gaýnym bilen günümüz bir bolsa dawamyz ikidi. Ýoldaşymyňam şol gara bermezligi. Iki çagamam gyz boldy. Bulam gaýnym üçin durnaň urnasydy. Tersine, gaýynekejimiňem diňe ogly bolardy. Gaýnym maňa şony mysal edip: "Ýüregi ak adamyň ogly bolýar. Seň ýüregiň gara bolany üçin gyzyň boldy" diýdi.

Häli-häzirlerem perzendiň jynsyýetine görä söýýän hossarlaryň barlygy geň galdyrdy.

-- Gyzyň boldy diýip gelnini kemsitdigi düşünjeli boldugymyka onsoň şoň?!

Ogulbagt janygyp gepledi.

-- Şolar üçin düşünjelilikmiş şol. Hudaýyň beren perzendidir-dä. Gyz boldy nä, ogul boldy nä?!

Ýene sözüne sähel salym arakesme berip, dowam etdi.

-- Wah, men hemmesine çydap gezjekdim. Bir gün ýoldaşym üstüme gyz getirdi. On sekiz ýaşynda, owadan gyz. Geňirgenmekden gaşlarymy galdyranymy duýman galypdyryn. Ýeri, ýoldaşy aýalyna, perzentlerine rehim etmändir. Ol gyza näme diýjek? Töründe aýaly oturan erkek kişä ikinji aýal bolmagy nädip kabul etdikä? Ýa bolmasa, iki sany göz monjygy ýaly çagany öýden giderip ýaşamaga ynsaby çatjakmyka? Ýaman ýeri, şol erkek kişi has ýaşyna, has owadanyna duşsa, özünem aýaly ýaly terk etjegine akly çatmadymyka? Aslynda, kimdir biriniň seni daşky görnüşi üçin söýmegi

eýmendirmezmi ynsany? Haçan-da bolsa menden gözeline duşsa, näme bolar diýip pikir etmezmi? Näme boljagy belli. Ýa-ha seni terk eder, ýa-da öýi-ojagy üçin dişini gyjap gezer. Onsoň, onuň şeýdip maşgala mukaddesliginiň hatyrasyna saňa çydam edip ýörenini bilmek nähili täsir eder? Tersine, birek-biregiň içki dünýäsine, bile geçiren pursatlaryňyza ysnyşsaň näçe uzak ýaşaşdygyňça şonça-da berkär maşgala diýen zat. Içimdäki pikrimi daşyna çykardym.

-- Aý, indi gyzlar şoň ýaly. Pully bolsa aýalynyň barlygy ýoklugy gyzykly däl -- diýip, Ogulbagt bolaýmaly zat ýaly edip aýtdy.

-- Men şonda-da, ýaşardym eger çagalaryma, özüme aýratyn jaý alyp beren bolsa.

Ogulbagtyň her sözi meni has-da geňirgendirýärdi.

-- Iki aýalyň biri bolmagy kabul etjekmidiň?

-- Dagy näme? Atam öýüme baramda-da hezillik ýok . Ol jigimiň -- jigimiň maşgalasynyň öýi. Onda ýaşanyňdan özbaşyňa jaý alyp ýaşanyň gowy. Aýrylyşanymam bildirmezdim. Çagalaryň arasynda oturan gyzyna seretdi.

-- Bu çagam gowşak. Ol şeýle bolansoň-a, asyl sygyraslary gelmedi. Dagam oň ýaly gopgunly öýde çaganyň şeýle boljakdygy köre hasa. Soňam sözünüň üstünü ýetirdi.

-- Maňa “Düşünjesiz” diýmesinler diýip okuwa girdim. Indi tüteýändir gaýnym.

Onuň näçe ýaşyndadygy bilen gyzyklandym. Sebäbi ýaş aratapawudymyzyň kän dældigini öňem bilýärdim. Menden dört ýaş uly eken.

-- Sen entek gaty ýaş. Ýene durmuşa çykmak niýetiň ýokmy?

Hyrçyny dişledi.

-- Men indi ýoldaşdan doýgun. Öňki ýoldaşym geläýmese şondan başga kişi bilen ýaşap bilerin öýdemok.

Zenan wepasy diýlen zat şu bolsa gerek. Ony taşlan ýanyoldaşyndan özge hiç kim derkar däl.

-- Ogulbagt, sen nädip oňa beýle ysnyşyp bildiň? Ýogsam, söýşübem-ä barmansyň?

-- Bilmedim-dä, özümem haýran şoňa. Nikanyň gudraty bolaýmasa -- diýip, ýüregindäkini syzdyrды.

-- Sen ol geler diýip garaşyňmy?

-- Eger islese jaý alanymdan soň gelip biler. Gelse zat diýmen -- diýdi.

Ol täze gurlan şäherden jaý almakçydygyny öň aýdypdy. Ogulbagtyň pikirleri maňa düýpgöter tersdi. Iki aýaldan biri bolmagy kabul etmek, özüňden geçen ýanyoldaşyň yzyna dolanmagyny umyt etmek... Ýa-ha men ýaş bolýan oňa düşünerden, ýa-da onuň pikirleri adatdan daşary. Pikirlerimi çagalaryň galmagaly bozdy. Terbiýeçiniň ünsi sowulandan soň çagalaryň akylly oturmajagy köre hasa. Özünüň çagalara gözegçilik etmegime päsgel berýändigini aňdymy, ýa gürrüň gutardy hasap etdimi, Ogulbagt

hoşlaşyp turmak bilen boldy. Men bolsa ol ugranyndan soňam ykbaly hakda pikir etmegimi bes edibilmedim. Ogulbagtyň şol gyzky keşbi bilen gelin keşbiniň arasyndaky üýtgeşiklikleri agtardym. Näme üýtgemändir? -- diýsek, sanawymyz gysga bolaýjak ýaly. Şar gara saçlaryny sara boýapdyr. Tegelenip duran ýüzi inçelipdir. Ýañaklary içine çöküpdür. Barsyndan beteri gözlerindäki şol ýşyk öçüpdür. Ýaş gyzlaryň gözünde uçganaklaýan ol ýşyk nämekä? Geljege bolan umyt, söýmäge, söýülmäge isleg bolsa gerek. Indi Ogulbagtda ikisem ýok ýaly. Ol häzirem gözel görünýär. Ýöne öçügsi gözellik. Birmahalky Ogulbagty küýsedim. Soň ýene onuň ömrüni ötürmek niýeti bilen giren hojalygyny, gaýnyny ýatladym. "Ýüregi ak adamlar ogul dogurýar. Seň ýüregiň hapa" . Bagt oguldamy nä? Ogly bolanda näme üýtgärdi? Ýoldaşy oňa söýgi eçilermidi? Töweregindäki gyz-gelinlerden elini üzermidi? Ýok, bu hakykata bap däl. Men bagt gözelligedir öýderdim. Hatda, owadan dældigim üçin müýnürgärdim. Emma owadan bolmak Ogulbagta bagtly bolmak üçin ýetmändir. Köneler aýdypdyr-a: "Özüň gowy bolmak ýeterlik däl. Ykbal gowy adamlara duşursyn!"

04. 2023 ý

KAÝYLLYK

Ýigrimi dört ýyllyk ömrümiň soňky ýyllarynda pasyllaryň ornuny juda basym çalyşýandygyna göz ýetirdim. Häzirem tomus pasly ýuwaşjadan ornuny güýze eýeletmäge taýýarlanýar. Hut şeýle günleriň birinde goňras gözlerimiň ilkinji gezek ýagty jahany synlandygyna garamazdan bu orun çalyşma göwnümi bimaza edýär. Yssy bilen sowugyň ornuny çalyşmagy diýmek, durmuşyňa aralaşjakdygyň baradaky inçejik tamamyňam bir ýyl yza tesmegi diýmek. Gulaga samahyllamak ýaly bolup eşdilmegi mümkin, ýöne bu ynanjym hakda sähelçe oýlanylsa, akla ters bolup görünmejek düşündirişim bar: Gyşyň aldajy sowugynda adamlar hatda gündelik hysyrdylaryny-da kynlyk bilen amala aşyrýarlar welin, bu pasylda olaryň hiç haçan yşk, söýgi ýaly inçe duýgularyň yzynda ýüwürmejegine ynanýaryn. Haçan-da ýaz gelip, gül-gülälekleriň açylyşyp, mylaýym şemalyň ýüregi sypaýan mahallary bolsa ýüregiň yşka düşesi gelýär. Ine, şol sebäpdenem her gezek gyşyň aýazy sowlup, köneler aýtmyşlaý, togsan dolup ýaz gelende dünýäme girjekdigiň, mähre teşne göwnüme söýgüden serpaý ýapjakdygyň baradaky arzuwlaryma berilýärin. Tersine, tomus ornuny güýze bereninde bolsa, şojagaz umydymyň naçar göwrämi terk edişini bialaç synlaýaryn.

Bu gezekki terk edişlik göwnüme öňkülerden has başgaça ýaly. Bu ýyl umytlarymyň menden indiki ýyla çenli däl-de, müdimi hoşlaşýandygyny duýýaryn. Eýsem, bakylyk barmydyr näme? Ynsan oglunyň bakylyk diýip atlandyrany ujypsyzja aklynyň ýeten möwritine çenli dälmidir? Seniň geljekdigiň baradaky umydyňam her ýazda öňki

ýazdakylardan kemelipdir. Ahyrsoňy hem pellehana diräpdir. Ynsan söýmäge, ýitirmäge uýgunlaşyşy ýaly boşluga-da uýgunlaşmak ukybyna eýe eken. Şunça ýylyň içidir kalbymdaky boşlugy doldurmagyňy umyt ede-edede ahyry şol boşluk bilen ýaşamaga uýgunlaşdym. Indi seniň gelmegiňi dilemeýärim, arzuwlamaýaryn, umyt etmeýärim. Ýüregimdäki adam aýagy sekmedik adalaryma indiden soňam hiç kesini düşlemegini islemeýärim. Bu duýgynyň ady näme diýsene?! KAÝYLLYK. Şahyryň aýdyşy ýaly, arzuwlarym öz ornuny kaýyllyga berdi. Durmuşymdaky ujypsyzja şatlyklar bilen bagtly bolmagy öwrendim. Gülüşlerimiň, ýylgyranymda ýaňagymda emele gelýän çukanajygyň ýoklugynda-da juda owadan görünýändigine göz ýetirdim. Dünýämi häzirki bolşy ýaly sensiz söýmegi başardym.

Goý, bu tomus ornuny güýze bersin, güzüm gyşa. Aldajy sowuklara ýüzümi gyzardyp, iş wagtynda işleýän edarama barmaga howlugaýyn. Ejemiň "Üşäýmegin, balam!" diýen sargydyny ýerine ýetirjek bolup, ellerimi tüýli paltomyň jübüsine has-da mäkäm salaýyn. Ýyljajyk toparymyzda çagajyklara gysmyljyrap ertekiler okap bereýin. Pasyllar tizlik bilen orunlaryny çalyşmagy dowam etsin. Günler geçsin, aýlar nobatmanobat aýlansyn. Bular bagtdan paýly içki dünýäme hiç mahal öz täsirini ýetirip bilmez.

08. 2022 ý

AÝDYMLAR SENI ÝATLATMASYN!

"Göwnüm gitdi saňa, göwnüň beräý maňa..."

Birnäçe gün mundan öň: "Şu ýöntemje aýdymy haýsydyr bir oýlanmaňa epigraf edip alarsyň" diýseler gülerdim. Geň göreniň alnyna. Öňler ruhumda täsir döretmeýän bu aýdym häzir ýüregimde dutaryň kirişleri kimin inçejik yza döredýär.

...Aýdymy ugradanyňy görenimde awtomenzildäki oturgyçda münjek awtobusymyň ugramagyna garaşyp otyrdym. Senden gelen ses ýazgysyny görüp, bilesigelijiligime bäs gelebilmän, töweregimdäki oturan ýolagçylara biperwaý garap, howlukmaç açypdym. Aýdymyň sözlerini eşdibem myssa ýylgyrypdy. Göreniňem hemişeki gönümel Mahym: "O diýen halamaýan aýdymymy ugradypsyň" diýip, ýazypdym. Yzyna-da degişenimi bildirýän alamaty goýmagy ünsden düşürmändim...

...Täsirleriň başdan geçirmeler netijesinde üýtgäberşini diýsene. Şol wagt tolgundyryjy ahwala salan bu aýdymyň häzir yza berşi ýaman. "Heniz başlamadyk söýgini gutardana özüň. Indem çek jerimesini!" diýýäňmi?! Aý, ýok, beý diýmersiň. Meniň tersime duýgularyňy söze salmakda ejizdiň-ä. Hut şo sebäpdenem aýdymlar ýetişipdi dadyňa. Diňlän wagtymda aýdabilmedik sözleriňi beýan edýändigini bilenligim üçin ezizdi ol aýdymlar.

...Seniň öz aýdan aýdymlaryňy diňlemek welin miýesser etmedi. Hiç bolmanda, elimde ýekeje ses ýazgyň bolsady ahyry. Ýa-da bolmany gowumyka? Her diňlänimde "Näme üçin beýtdimkäm?" diýip, özümi otdan alyp, suwa salyp ýörenimden diňlemänim oňatdyr belki. Saňa aýdasym gelýän sözlerim şeýle bir kän. Iň esasam, söýmekden gorkanymy aýdasym gelýär. Näme üçindir ähli zadyň ýaramaz tarapyny oýlamak gylygym bar. Sen maňa günüň doguşyndan söz açsaň, men saňa günüň batyşyndan söz açaryn. Sen maňa säheriň mylaýymlygyny ýanjasaň, men saňa gijäniň tümlüginini ýanjaryn. Sen maňa söýgüden söz açsaň, men saňa söýeniňi ýitirmekden söz açaryn. Ýitirmekden gorkanym üçin şu wagta çenli söýgini duşumdan geçirenimden söz açaryn. Söz açamda näme? Ýene şo-ol öňki bolşumdyr-da. Gaşymda elli iki özelenselerem, aýak dirär duraryn. Soň näme bolar diýýäňmi? Görşüň ýaly. Olaryň yhlasy hakymda özleleriniň hiç haçan okamajaklaryny bilýän oýlanmalarymy ýazaryn. Belkem, meni bireýýäm ýatdan çykaryp, söýgi ýolunda başga-başga ýürekleriň kerwensaraýlarynda düşlänsiň. Aslynda, munuň şeýledigini bilmek göwnümi rahatladar. Ýadyňa düşýän bolsa: "Senem gowy gyza duşarsyň, nesip bolsa" saňa aýdan soňky sözlerimden biridi. Wah, onam geçdim welin bu aýdymlar. Bu aýdymlar neçüýn zol-zol aňyma seni ýatladýarka? Näme indi, unutmagyň ýazykly göwnüme agyr düşmegini isleýärmikäler? Yhlasyň, özelenmeleriň mukamlara aralaşyp, her diňlänimde kalbyma siňýärmikä ýa? Ýa meni seniň yhlasyň tutsun diýip gije-gündiz dileg edýärlermikä?

Aýdymlar bilen araň sazdy, şeýle dälmi?! Olary özüňe dost-ýaran saýýardyň. Duýgularyňy äşgär etmegi-de olara ynanýardyň. Unutmakdan ejiz gelýän göwnümiň aýdymlara haýyşy bar. Muny olara ýetirip beräý, kyn görmeseň. Aýdymlara duşsaň aýt: Goý, olar maňa seni ýatlatmasyn!

17.07.2022 ý

BIR ESERİŇ DEGRESİNDE YA-DA RUHDAŞYŇY AGTARMAK DOGRUMY?

Zähmet rugsadynda bolmagyň döredýän eli boşlugyndan we göwnüme laýyk kitaby tapmaýanlygyndan bolsa gerek, ýene geçen güýzde okan "Size ýazylan hatlar" eserime dolanyp gelýärim. Telefonymdaky birgiden elektron kitaplaryň arasyndan ala-böle şu esere dolanyp gelmegimiňem özüne ýetesi sebäbi bar: Eser meniň üçin, howwa, diňe meniň üçin ýazylypdyr. Bu ýerde hiç hili ikerjiňlenmä esas ýok. Sözlerimi ikuçlylyga ýer goýmazdan, sorag alamaty döretmezden çürt-kesik beýan edýärim.

"Eseriň özüň üçin ýazylandygyny nireden bilýärsiň?" diýip, soramagyňyz ahmal, dogrusy, aý-aýdyň. Eserde aklymy esli wagt bärei ýesir alan ruhdaşlyk meselesi gozgalýardy.

Ynsanlaryň käbiri tä özüni bilen gününden başlap, ruhuna ruh goşjak ruhdaş agtarýarlar. Üns berseňiz, ýanyoldaş ya-da ýşkdaş (bu meň oýlap tapan sözüm) diýýän dälidirin. Gaýta-gaýta ýanjaýaryn: Ruhdaş. Ruhlaryň hatda meňzeşligem däl bir bolmagy, seniň ruhuň "göçürmesiniň" başga-da kimdir birinde bar bolmagy.

Mahal-mahal pikir edýärim: Haçan ruhdaşymyň gözlegine çykyp başladymkam? Ýatkeşligime ýüz tutup, geçmişiň ýatlamalaryna dolanan pursadynda munuň çak edişimdenem ir ýüze çykandygyna göz ýetirýärim. On-on bir ýaşlarymda, belki ondanam irki ýaşlarda töweregimdäkileriň hiç haýsysynyň özüme meňzemeýändigine düşündim. Göräýmäge, daşyndan barymyzam bir ýaly. Çuňluga aralaşsaň welin, men olardan juda parhly. Şahyr aýtmanmydyr:

"Olar juda meňzeş biri-birine,
Olar juda bir-birine meňzänok"...

"Parhly" diýmek bilen artykmaçlygy-da, kemçiligi-de göz öňünde tutamok. Diňe ruhy dünýälerimiziň başgaçadygyny nygtaýaryn. Şol başgaçalyga düşünenimden soň adamlardan ýuwaş-ýuwaşdan daşlaşyp ugradym. Töweregimdäkileri içgin-içgin synladym. "Bular maňa meňzänok. Ýöne bir ýerlerde maňa meňzeyän ynsan bolmaly ahryr". Şeýle pikirler bilen özümem bilmezden ruhdaşymy agtarmaga çykypdyryn. Giden ýerlerimde, ýolda, awtobusda, köpçülik çärelerinde nätanyş adamlary synlap, gürrüňdeş bolup, gysga salymyň içinde içki dünýälerine mümkin boldugyça aralaşmaga synanyşdym. Eger aralaryndan ony tapsadym, duşadym: "Sen meniň ruhdaşym! Ahryr gabatlaşdyk" diýip, öz akyl ýetiren hakykatymy oňa-da buşlajakdym. Galyberse-de, gürrüňini edýän eserimiň baş gahrymany Şasoltan ýaly ruhdaşymyň hökman söýen kişim bolmalydygy pikrine-de gulluk etmeýärdim. Bir kişiden şol bir wagtyň özünde hem ruhdaşyň hem yşkdaşyň bolmagyna garaşmak aşa talapkärlik boljakdy. Adamlaryň ýaş, jyns, tire-taýpa aýratynlyklaryna garamazdan ählisiniň arasyndan agtarypdym ruhdaşymy. Tapan ýagdaýymda eger özüm ýaly zenan bolsa jora, ýigit bolsa dost, ýaşy uly bolsa dogan, kiçi bolsa jigi, söz ussady bolsa halypa saýjakdym ony. Birinden birine duşsaň nädersiň?!

Serimde şu sowal döredi: Ruhdaşyňy agtarmak dogrumy? Belkem ol asla ýokdur. Ýigrimi dört ýaşly Şasoltanyň (ikimiziň ýaşdaş bolmagymyzam ýönelige däl ýaly) başdan geçirmesi şonuň üçin ünsümi çekipdi. Reşit ikisiniň ruhdaşlygyna, munuň bilenem galman deňsiz-taýsyz yşky paýlaşyandyklaryna janym-tenim bilen ynanypdym. Ikisiniň arasynda gatnaýan: "Söýýän!" sözi aýdylmadyk, ýöne her setiri, her jümlesi yşka eýlenen hatlary gözümi gyrman okapdym. Şasoltanyň ruhdaşyny tapanlygyna tüýs ýürekden begenipdim... Soňam duýdansyz ýerden tupan gopdy, hasarat turdy. Yşk öz ornuny sowuklyga berdi. Reşitiň aslynda maşgalalydygy baradaky hakykat Şasoltan ikimiziň ýüregimize urulan ajy şarpyk boldy. Ýeri näme üçin diýsene? Şeýle päk ýürekli gyzyň duýgularyny it oýnan ýaly oýnamak bilen (bu meňzetmäniň çeper gürrüňime gelişmändigini bilsemem, ulanasym geldi) näme gazanyarka bu ýazyjy? Şasoltanam, menem (ikimizi üzňe göz öňüne getirip bilemok) onuň hatlaryndaky gizlin yşarata düşünmändiris: "Ýüregime adyňy dodaklarym bilen ýazaryn", "Süňňüne süňňüm bilen söýginiň suratyny çekerin" sözleri Reşidiň ýürek, duýgular bilen işiniň ýokdugyny, gyzyň bedenine göz gyzdyryandygyny açyk-äşgär edýän ekeni. Hakykat ýüze çykanyndan soň Reşidiň utanman gyzdan söýgi gatnaşygyny soramagy bolsa ýazyjynyň ahlak diýlen

närseden binesip galandygyny görkezdi. Biçäre Şasoltan bolsa ahmyra eýlenen duýgylary bilen ikiçäk galyberdi.

Ýeri gelende aýtsam, eseri ýazan ýazyjy gyz Ogulşat Myratberdiýewa (altynjy duýgym onuň gyzdygyny aýdýar) bilen hökman tanşyp, gürrüňdeş bolmalydygymyza ynanýaryn. Göwnüme, ikimiziň birek-birege aýtjaklary kän ýaly.

Eser barada ýekeje tankydy pikrim bar. Ondaky käbir sözlerden , söz düzümlerinden türk edebiýatynyň ysy gelýär. Bulam türkmen dilimize aşyk okyjy hökmünde meni hoşnut edenok. Meselem, "Görmezden gelmek". Dilimizdäki "görmediksiyramak" ("syramak" şeýle bir "jadyly" goşulma welin, ony haýsy adyň, işligiň, sypatyň yzyna goşsaň, olaryň ýasamadygyny aňladýar. Meselem: şahyrsyramak, akmaksyramak, uklansyramak. Türkçede muny aňlatjak bolsaň birnäçe sözleri ulanmaly) diýen tygşytlaýjy söz barka näme üçin ony ulandyka awtor?

Esasy gürrüňime gaýdyp gelsem, Şasoltanyň ykbalyna ýüregim gyýyldy. Ruhdaşyňy agtarmak gyzy, hyýalymdaky joramy gör, neneňsi hallara saldy? Ýagdaý şeýle bolansoň öňki sowalyma gaýta-gaýta dolandym. Diňe dolanmak bilen galman jogapladymam.

Ruhdaşyňy agtarmak zerur bolup biler. Agtarybam bilersiň. Eliňden gelenini edeniňden soň bolsa hakyňa kaýyl bolmalysyň. Eger özüň üçin ýaradylan ruhdaş bar bolsa ykbal irde-giçde ony ýoluňa çykarjakdyr. "Hudaý berse guluna, getirip goýar ýoluna" diýilmeýärmik näme?! Çykarmadyk bolsa adamlardan çetleşmeli dälmi. Dünýä içindäki adamlaryň parhlylyklary saýasynda gözeldir. Barymyz birmeňzeş bolsadyk gyzygy bolarmydy gatnaşyklaryň?!

Aslynda, ýokarky pikirlerimi umuman aýtdym. Özüm babatda aýtsam ruhdaşymy bireýýäm tapdym. Günleriň birinde hiç garaşman durkam ylham gapymy kakdy. "Ine, men geldim. Indi sen hiç kimiň ruhdaşlygyna mätäç däl!" diýdi. Ynanmadym. Çünki, ruhdaşymy diňe janly, göze görünýän barlyklaryň arasyndan agtarypdym. Barybir ylham öz diýenini gögertdi. Elime galam berdi-de, "Diýenlerimiň dogrulygyna göz ýetirerin diýseň, diňe ýaz" diýdi. Ilkinji gezek ýazanymda ýüregimiň pynhan çuňluklarynda bahar döräp, gülleriň açylýandygyny duýdum. Ýuwanja, gowşajyk setirlerimiňem göwnüme ganat bekedip bilýändigine göz ýetirdim. Ýüregimdäki boşluk we ýalňyzlyk duýgusy zym-zyýat boldy. Şol günden bärem ruhdaşym ylham. Eger bir gün ykbal ýene bir ruhdaş gaşyma getirse ondanam boýun towlamaryn. Kim aýdypdyr ruhdaşyň ýekeje bolmalydyr diýip?!

26.06.2022 ý

AÝAZBABALAR

Partamyň üstünde duran ak telpekdir, ýuka dony gören Abdyllanyň gözleri hanasyndan çykaýjak boldy.

-- Aýaz babaň eşiği.

Men paňkelle eşiği ýygnamagy unutsam nätjek? Gel, indi bu çagalaň soraglarynyň astyndan çykyp bilseň çyk-da.

-- Mollum, kim Aýaz baba bolýar-aý? -- diýip, Ejegyz bilesigeliji nazarlaryny ýüzüme gönükdirdi.

Men ör-gökden gelen kişi boldum.

-- A gyz, goýaweri, hiç kimem Aýaz baba bolanok. Aýaz babaň özi gelýär, ýöne eşiğini öňünden ugradaýypdyr.

"Gowy synanyşykdy, Mahym. Gutlaýan!" diýip, öz-özümde hoşal boldum.

Muňa çala-da bolsa ynanan çagalar meni pikirlerim bilen ikiçäk goýup, ürç edip multifilmlerine tomaşa etmäge dowam etdiler. "Käşgä, şulary sowgady dogrudanam Aýaz babanyň getirýändigine doly ynandyryp bilsedim".

Birdenkä-de hyýalymda Aýjenediň täze ýyl sowgady üçin pul getiren günü janlandy. Partamyň üstünde bir petde puly goýan Aýjennet:

-- Mollum, Aýaz babaň puly – diýipdi.

Aýjennediň bu sözlerine tüýs ýürekden ýylgyrdym. Meniň ýylgyrşymy gören Aýjennediň saryja, eýjejik ýüzünde-de birgeňsi ýylgyryş peýda boldy.

-- Bor, akylym, geçäý ýeriňe!

Aýjennedi ýerine geçirenimden soň hut onuň serine giren ýaly pikirlenmek isledim. Häzir Aýjennet hiç zadyň garşylyksyz bolmaýandygyna düşünendir. "Hatda, Aýaz baba-da bize sowgat bermek üçin puluny öňünden alýar" diýip, pikir edenliginiň uýy iki däl.

Pikirlerimi birdenkä gapdalymdan çykan Ejegzyň soragy bozdy.

-- Mollum, sen sowgady özüň alyp, Aýaz baba berdirýäň-mäý?

-- Ýok, gyz, Aýaz babaň özi getirýär sowgady.

-- Mollum, geçen ýyl-a Mähri mollumyň özi sowgady alyp, Aýaz baba berdirdi.

Bah, kimden sypsaňam Ejegzyň düşbi gözlerinden sypjak gümanaň ýok.

-- Ýok, gyz, toba.

Ýanymda duran Emirem hemişeki bolşy ýaly ulularyň agzyna öýkünmegi bilenem çäklenmän özüçe sözem goşdy.

--To-ba, es-sa-py-ryl-la.

Emiriň sözlerine Ejegyz ikimiz hezil edip gülüşdik. Munuň üstüne Emirem güldi.

Emiriň saryja saçyndan sypadym.

-- Nireden öwrendiň-äý sen o sözi?

-- Öwrendim-dä.

Emir bilen Ejegyz ýerlerine geçip, meni pikirlerim bilen ikiçäk galdyrýarlar.

Eýýäm, baş ýaşlarynda Aýaz babaň aslynda ýokdugyny, kimdir biriniň onuň eşigini geýip, sowgat paýlaýandygyny bilýärler. Bu öte ir dälmi?

Sen näme isleýäň? Seň pikiriňçe çagalar näçe ýaşa çenli hyýaly dünýäde ýaşamaly? Haçan hakykat bilen ýüzleşmeli? Meselem, on ýaşyna çenli Aýaz baba ynanyp, ondan soňam hakykaty bilseler...

Aslynda, Aýaz baba bary-ýogy bir simwol. Adamlara hiç hili garşylyk soramazdan sowgat bermegiň, begendirmegiň simwoly. Aýaz babaň ýoklugy baradaky hakykat bilen ýüzleşmek -- hiç zadyň garşylyksyz berilmeyändigini baradaky hakykat bilen ýüzleşmek...

Goý, hiç kim Aýaz baba ynanmasyn. Ýöne her kimiň durmuşynda iň bolmanda ýekeje Aýaz babasy bolsun!

12. 2022 ý

DOSTLAR GITDI...

Ýagmyrly günleriň biri. Elimde saýawanyň, serimde dostluk hakdaky pikirlerim bilen işe barýan. Zemine sary ýol ýasan ýagyş damjalary saýawanyňma degip, çyt-çyt ses edýär.

"Ýaşasyn adamyň hem tebigatyň
Arasynda güňläp duran sazlaşyk".

Serimdäki pikirleriň köpüsi şahyrlaryň şygrylary bilen utgaşýar. Poeziýa tutuş durkuň bilen berilmek bu bolsa gerek. Çünki dostluk hakdaky pikirlerimi oýaranam oňat görýän şahyrlarymyň biriniň setirleridi:

"Dostlar gitdi. Bulaşypdyr hasaby...".

Dostluk. Göräýmäge ýöntemje, manysy düşnükli sözlerden biri ýaly. Her haýsyzmyz muňa özümüzçe düşüňäris. Durmuşymyzdaky boşluklary dostlarymyz bilen doldurjak bolýas. Kimdir biri bilen tanyşanymyzda ony gönüden-göni dostumyz ygylan edýäs. Ol kişi hakykatdanam dostuň bolmaga mynasypmy? Seniň dostluga garaýşyň bilen onuňky

deňmi? Olam seni dosty hökmünde görýärmü? Bu zatlar hakynda oýlanmalydyram öýtmeýäris.

Belkem biz gatnaşyklarymyza derrew at goýmalydyr öýdýäris. Täze tanşan kişimizi ýönekeýje bir tanyş saýanymyzdan dost saýanymyzy eý görýäris. Soň näme bolýar diýýänizmi?! Sizi-hä bilemok, ýöne men dost diýenimiň iň ownujak hereketinden öýkeleýän. Ony "dostlarym" sanawyndan çykaryşymam, şol sanawa salyşym kimin çalt bolýar.

Dostlarymdan kän zada garaşmandym ahyry. Bile gyzykly wagt geçirip bilmek, degişmek-gülüşmek, şatlygymy paýlaşyşym ýaly gussalarymy-da paýlaşyp bilmek. Ýogsa-da, dostlarynyň naharyna zäher sepmänlerini hormat saýýan şahyr mamla bolup bilermü? Dostlukdan, bir tabakdan aş ýemekden nädip nahara zäher sepmäge çenli ýetip bilýärkä bu tanyşlyklar?

Häzir öýkelän haýsydyr bir kişime: "Men saňa dostum diýipdim-ä." diýsem, olam maňa "Bu seniň ýazygyň" diýäýjek ýaly bolup dur. Dagy nä, gysga wagtyň içinde ony "dostum" yglan etmegim meniň müýnüm ahyry. Her gezek: "Şu gezeg-ä adamlara çalt öwrenişmen" diýdigimçe öňkimdenem gysga wagtda öwrenişýändigime düşünýärim.

Buýr-bulaşyk içki dünýäm, pikirlerim bilen başagaý bolup ýörşüme işleýän ýerimiň bosagasyndan ätlänimem duýman galypdyryn. Ýeri bolýa-da. Gitse gitsin dostlarymyz. Şahyr aýtmyşlaýyn:

"Sag gitsin-de, aman bolsun, goý, olar".

11.03.2022 ý

BAŞLANMANKA SOŇLANAN ÖMÜR ÝA-DA JEMLEMESIZ ŞYGRYŇ YKBALY

Ine-de, öňümde nämedir bir zatlar çyrşaşdyrmagyma garaşyp duran bitakat kagyz. Onuň sahabyny ýürek dagymy böwsüp çykan çeşmepisint setirlerden doldurasym gelýär. Dogrusy: "Meni ýaz-da, meni ýaz " bolşup, beýnimde hyň berýän pikirlerim barmak büküp sanardan kän. Haýsysynyň ujundan barsaňam, edil düýrlenen ýumak kimin setirleriň çöşlenip gidiberjekdigi äşgär. Ah, olar darajyk dünýämiň ýeke-täk göwheri, hazynasy ahyry. Heý, olaryň jilwesine, kereşmesine göwnüni gidirmedik, ýşgynda sergezdan bolup, gijelerini çirim etmän geçirmedik galamgär barmyka? Menem şol söz ýşkynda awara bolup, akyl sandygyny lükgeligine setirleriň eline gowşuranlaryň biri-dä. Onsoň ajaýyp pikirler seni öz gujagyna dolmaga çagyryp durka, ýüzüni sowup gidibermäge ýüregiň ysjakmy? Wah, men barjak-la. Näler barjak. Ýöne, haýp.

Haýp bireýýäm uly hyjuw bilen gyrasyndan gädilip, soňky nokady goýulmadyk şygyrlaryň yzasy täze şygyrlaryň başyna barmakdan çetleşdirýär. Ýok, olar wagt tapman, ýa-da nepis setirlerine göwnüýetmez garap çete taşlan şygyrlarym дәl. Olaryň her jümlesini setirini zehin daragtymda bitip, akyl şahasyndan sallanyşyp duran datly miwelerden doýurdym. Doýuramda näme? Ylham çeşmesiniň beýhuş eýleýji

suwundan ganmasa, şygyr diýmäge diliň barmajagy aý dogan ýaly. Ylhama-da günä ýöňkäsिम gelenok. Olam soňky günlerde çagyrsam-çagyrmasam ýygy-ýygydan gapymy kakyp: "Meni gereklediňmi?" diýip, geliberýär. Gelşine sözüм ýok. Ýöne haçanda gitmeli müddetinden has öň ertekidäki Külbikesiniň alňasap gidişi kybap gözden gaýyp bolanda, keжебämi darykdyrýar. Külbikesi aýakgabyny galdyrýar. Ylhamam ine, şu didelerime gözgyny garap duran jemlemesiz şygyrlary. Menem edil ertekidäki şazadapisint bialaçlygyma bagrymy oýkap galýan.

Göräýmäge, ýazyp oturkaň şygryň özi ýüzugra jemlenip gidiberjek ýaly. Hany, şony gel-de, men deý pikrine nokat goýup bilmeýäniň ýanynda agza-da. Teý başaramok. Käte birsydyrgyn akyp duran durmuş akabasynyň içinde howlukmaç ýüzüp ýörşüne içki dünýäne ser salmaga maýam tapanok. Jemlemesiz şygyrlara-ha asla. Onsoň yşk kybap süýjilikde başlanan şygryň soňy dahanda aýralyk kybap aý tagam goýýar.

Haçandan bäri serimde gaýmalaşyp ýörüp kagyza geçirilmäge ylhamy duşmadyk setirlerimiň birinde şeýle diýilýär:

Dahanda ereýän asal kelamdym,
Jemlemesiz şygyr bolup galdym men.

Jemlemesiz şygyr -- başlanmanka soňlanan ömür, gunçasyny açmanka şahasyndan tänen bägül. Her gezek öňümde üýşüp duran kagyzlary tertipleşdirenimde, jemlemesiz şygyrlaryň ýazylan kagyzyňa gözüm düşýär-de, inim jigläp gidýär. Hamala diýersiň, yetginjekligimde goýberen säwliklerim saý-sebäpden ýaşlygymyň ýoluna çykan ýaly. Ne-hä zyňyp bilýän, ne-de il ýüzüne çykaryp. Ne okap bilýän, ne-de okaman. Dogry, käte olary betbagt takdyryndan halas etmek üçin beýnime agram salyp, jemleme-de agtarýan. Tapýanam. Barybir, bir ýola göwnüň suw içmedik jemlemäň soň-soňlaram ýüregiňe jüňk bolanok. Şeýde-şeýde olardan sowaşýan. Täze pikirlerem näme başda ýaňzydyşym ýaly zol-zol akyl kerwensaraýynyň kaşaň gapysynda gara berip dur. Menem öňki söýgüden galan hesretli ýatlamalarynyň alawyny täze söýgiň şatlygy bilen söndürjek bolýan aşyklar mysaly setirlere sary atygsaýan.

Emma, ýene şol yza.

Jemlemesiz şygryň ykbaly hakyndaky oýlanmama başlanymda: "Muny bir şolaryň gününe düşüräýmabilşimdendir" diýip böwrüme diň saldym. Göwnejaý jemlemäni az agtardym diýsem ýalançy.

Radioda: "Döredýän her bir eseriňde öz zehin perzendiňi dünýä indirýäniňi ýatdan çykarmaly dälsiň" diýen jümlä diň salypdym. Onsoň her gezek jemlemesiz şygrylarymy zibil bedräniň düýbüne oklaýjak-oklaýjak bolup durkam, şu sözler ýadyma düşüp, netimden el çekýän. Barybir, olaryň bu ýaşaýşy ýaşaýş däl ahyry. Ah, jemlemesiz şygrylarym. Ebeteýsiz ýazaryňyz sizi nä güne duçar etdi? Gymmatly neşirleriň bezemen sahaplarynda keşde bolmaly halyňyza düşen ahwalyňyz ne? Haýyş edýän, göreçlerime naýynjar nazaryňyzy gezäp, mundan artyk müýnli duýdurmaň özümi. Nädeýin, ýazgydyňyz şudur-da. Bagyşlabilseňiz bagyşlaň. Geçip bilseňiz geçiň günämi. Bir zady welin berk belläň: Her täze ýazan setirmiň, soňky nokady goýlan şygrymyň şatlygy bilen bilelikde siziň hesretiňizem gursagymda göterip gezýändirin.

28.07.2020 ý

IKIMIZIŇ AÝDYMAMYZ

"Men seň ýalyny hijem tapmaýan..."
(Aýdyndan)

- Maňa aýtjak zadyň barmy?
- Bar.
- Aýt!
- Men öýlenýän. Seni toýuma çagyryýan.
- Bagtly bol! Baryp bilmen... Bar aýtjagyň şolmudy?
- Howwa. Sen nämä garaşypdyň?
- Hiç-le.
- Men bilýän.
- ?
- Men seni ...
- Yzy?
- Söýüpdim.

Sowuk. Sop-sowuk. Ýüregimiň sowugy bedenime täsir etdimikä? Üşeyärim. Her gün säher bilen özüme şu günem mydar etmegini haýyş edýärim. Ýaşamaly. Ähli bolan zatlara bilgeşleýin ýaşamaly. Tylla günüň zemine sary uzaýan saçlarynyň sanyça yzalary çekseňem, ýene şonça yza kaýyl bolup ýaşamaly. Goja dünýä indiň. Indi yza ýol ýok.

Ynsan başarşyça bagtly bolýarmyş diýýäler. Eger hiç bagtly bolup bilmedik bolsa, şonda näme? Diýmek bagtly bolmagy başarmandyr, şeýlemi? Sowallar... sowallar. Olar goşunyny mäkäm jemlän duşman deý çar tarapdan üstüme çozýarlar. Menem ýeňlişe sezewar bolan esger kimin başymy öňe egip, öz oýlaryma gümra bolýaryn. Oýlarym mahal-mahal şygyr setirlerine syrygýar. "Ähli duşan hem duşmadyk ykballaň, Dünýesidir biziň ümmülmez dünýä" diýen şahyry öz ýanymdan mamla hasap edýärim. Soň bolsa ruhumyň deňsiz-taýsyz syrdaşlaryna -- aýdymlara içimi döküp başlaýaryn.

...Ol aýdym ilkinji gezek jigim diňläp oturka tötänleýin gulagyma degipdi. " Özüni meň ýerime goý..." diýip başlanýan setirlerinden tä soňuna çenli her sözi ýüregimde yşk mukamy bolup ýaňlanýardy. Serimde gaýtalanýardy. Ol wagtlar heniz sorag alamatlaryndan doly dünýäň bilen aladasyz, bigam dünýämiň gapysyny kakmandyň. Diýjek bolýanym, birini dälilik hetdine ýetip söýüp, ondan jyda düşmegiň yzasy ýaş köňlüme tanyş dälidi. Ýöne, her gezek aýdymy diňlänimde ruhumda apy-tupanlaryň gopýanlygyny duýardym. Birdenkä-de özümden biygtyýar gözlerime ýaş aýlanardy. Düşünmezdim. Düşünjek bolup aklyma şonça agram salsamam, aýdymyň mende beýle hesreti oýarmagynyň sebäbine teý düşünmezdim. Barybir gözlerimi ýumup jadyly owazyň içinde azaşmak lezzetinden mahrum etmezdim özümi. Aýdymy diňlänimde başymdan geçirýän duýgularymy nädip düşündirsemkäm? Asmanyň iň ýokarsyndan -- bulutlaryň arasyndan gollaryňy ganat deý giň açyp ýer ýüzüne syýahat etmek kimin ýakymly.

Ine, bir günem saňa sataşdym. Tanan ilkinji günümde başlap özüňe bolan gyzyklanmany oýarypdyň. Seniňem garaýyşlaryňda şol görmek isleýän mährimi görüpdim. "Bu şol bolmaly. Agtaranym bolmaly" diýip oýladym. Bagtlydygymy tutuş durkum bilen duýdum.

Hemme zat pursatdan ybarat. Bagtam, betbagtlygam, şatlygam, gussa-da. Maňa eçilen bagtyňam bary-ýogy üzlem-saplam pursatlardan ybarat eken. Ikimizi hoşlaşdyryp, herimizi aýry ýola ugradan şo-ol günü senem mençe ýatlaýarmykaň? Aýdymly sözler neneňsi kän, aýdylanlar bolsa neneňsi az. "Söýüpdim!" diýdiň didämden dideleriňi sowup. Näme üçin ýüzüme garamadyň şonda? Özge bilen ykbal birikdirjek bolup ýörkäň beýle boýun alyşy ýersiz saýanyň üçinmi? Ýa bolmasa, söýgiň

üçin göreşip bilmeýänligiňe utanypmydyň? Aýdýan-a, bu sowallar kän daşymy gabaýar. Gowsy, sen soranjaňlygyma, bilesigelijiligime üns berme.

Ýeri, indi bulary ýanjap oturmagyň kime nepi degjek diýsene? Men ony aýtmakçy däldim-ä. Düýpgöter başga zat -- şo-ol aýdym hakynda gürrüň berjekdim. Saňa bagt arzuw edip hoşlaşan günümden bolsa iki-üç geçendir, uýaňa gabat geldim. Salam berip, deňinden geçiberjek bolanymda haýyşyňy ýetirdi.

--"Bagtly bol" aýdymy. Şol aýdymy tapyp diňlesin diýýär -- diýdi-de, duşumdan ötdi.

Doňňara daş ýaly duran-duran ýerimde galypdyryn. "Bagtly bol! ", "Bagtly bol!" diýip aýdymyň adyny telim ýola gaýtaladym. Gör-le, täleýiň işini. Ol aýdym heniz seni tanamankam gözlerimden ajy ýaşlar süzdürip, aglamakdan lezzet alyp diňleýän aýdymym ahry. Şol hoşlaşan pursadymyzyň yzysüre hem kän diňläpdim ony. Diýmek, senem menden bihabar öz ýanyňdan ony diňläň bolmaly. Iki ynsan birek-birekden habarsyz şol bir aýdymy diňläp biri-birini ýatlaýan bolsa, bu olaryň arasynda nähilidir bir ýakynlygyň -- duýgy baglanyşygynyň bardygyny aňladýar. Öz tapan açyşyma özüm ýylgyrdym. Öýe nädip ýetip, tanyş aýdymy nädip diňläp başlanymy bilemok. Bir seretsem, ýene göz owalarym çygjarypdyr. Aýdym: "Men seni henizem ýatlaýan, henizem söýýän öňküm ýaly" -- diýen sözler bilen jemlenende özümiňem hut şol aýdymdaky duýgulary başdan geçirýändigimi duýdum. Belkem durmuşyma hut şu aýdymyň duýgusyna düşünmegim üçin girensiň.

Näme diýsene, diňe wysala ýeten aşyklaryň öz aýdymy bolmaly diýen zat ýok ahry. Wysalsyz söýgüleriňem aýdymy bolmaly. Goý, bu aýdym ikimiziň aýdymymyz bolsun! Haçan-da bolsa bir ýerde onuň tanyş sözleri, tanyş mukamy gulagmyza degende biri-birimizi ýatlaly. Ýöne munuň üçin bize berlen ömri gamlanyp geçirmäli. Diňe gussa şemaly ýüregimizi sähel salymlyk sypap geçsin. Soň bolsa ýylgyrally. Bary-ýogy ýekeje ýylgyryş!

BAGYŞLAMAK...

Oňa hiç haçan "Gel" diýmändim. Kiçijik derýa mysaly dünýämiň içinde ýalňyz gämim bilen oňnut ederdim. Oňnut etmän nätjekdiň diýsene?!

Şeýle kaýylykly günleriň birinde sataşypdym oňa. Ýalňyz gämimi bilelikde küreklemek isleginiň bardygyny ýañzypdy. Ýañzytmanda näme, şeýle isleginiň bardygyny gözlerinden okapdym. Üýtgeşikdi ol. Tanan we tanaýan ähli ynsanlarymdan parhlydy. Belkem şonuň üçindir ýeke kişilik dünýämiň çäginde oňa-da orun bermegim. Belkem däl hut şonuň üçin orun beripdim ýürek törümden. Men we ol -- ýürekdeş hemem kürekdeş. Indi gäminiň kürekleriniň herimiz birine erk edýärdik. Şeýdip durmuş derýasynda bileje gezim edäýsek, menzilleri külterläp boljakdygyna ynanyrdyk. Ilkibadalar derýa örän asudady, parahatdy. Asman bilen reňkdeş suwunyň içinde söýgi gämimiz aňsatlyk bilen öňe omzaýardy. Onuň üçin men dünýäniň iň gözel gyzydym, meniň üçin ol dünýädeki iň görmegeý ýigitdi. Aslynda, biz ýüzleriň däl, ýürekleriň aşygydyk. Edil şol derýanyň suwy kimin päk ýüregi bardy. Belki beýle-de däldir, şol ajaýyp duýgularyň täsirine düşüp, ýüregni duýmak isleýişim ýaly duýandyryn. Maňa ýüzleninde aýdýan datly kelamlarynyň yzyna menlik ýöňkemesiniň goşulmasyny tirkemesizden aýdan ýerine gabat gelmedim. Soňlugy bilen bu mende-de endige öwrüldi.

Şahyr aýtmyşlaýyn: "Merjen dänesi deý düzülen" günleriň hersinde biri-birimiz hakda garaşylmadyk aýratynlyklaryň üstüni açýardy. Edil owal gezim edip görmedik ýerleriňe syýahat gurnamak ýaly ajaýypdy bu ikimiz üçin.

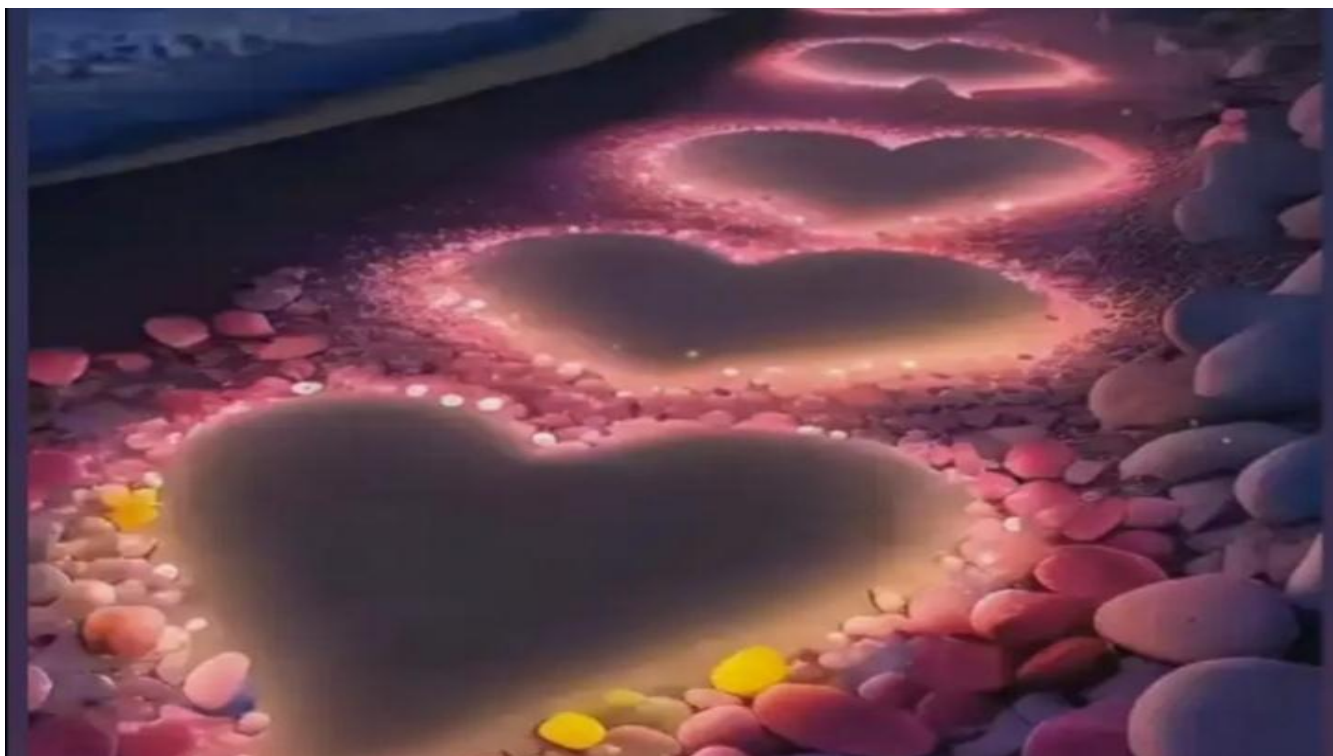
Söhbetler... Minutlaryň sagada neneňsi seplesip gidendigini aňdyрмаýan söhbetlerimiz. Olar ikimiz üçinem gündelik durmuş hysyrdylaryndan ýalňyz gaçybatalga ýalydy. Biz bagtlydyk (hiç bolmanda men şeýledir öýdýärdim) .

Emma bir gün deňizde harasat gopdy, gämimiz oň öňünde durardan ejiz geldi, ikiýan urundy, urundy, soňam döwüldi. Ikimizem suw tolkunlaryna ýesir bolduk. Şonda onuň ýüzüp gelip, meni halas etmegine garaşdym. Dilim bilen aýtmasamam, gözlerim bilen "Gel ahyr!" diýýärdim. Gelmedi. Umytlarymy gujaklap, ejizje "ýüzgüçlerim" bilen öz başymy çaramaly boldum. Çaradymam. Yhlaslarymyň netijesinde kenara ýetdim. Ol gözümden ýitdi. Kenara aşypmydy, ýa bireýýäm gark bolupmydy tolkunlarda? Serimde sowallar atygsasa-da, herekete geçibermeýärdim. Bir gün ol geldi. Hut baryp düşen kenaryma geldi. "Bagyşla!" diýdi. Biperwaý nazarlarymy didelerine gezäp, "Zelesi ýok!" diýdim.

Ony bagyşlamalydym. Çünki kine saklap, durmuşyňa dowam edip bolmaýar. Ýöne bagyşlamak diýmek, durmuşyňa ýañadan kabul etmek däl, oňa ak ýol diläp, aýry-áýrylykda durmuşyňa dowam etmek. Şeýle-de boldy.

Indi ol we men başga-başga mesgenleriň ýolagçylary. Şeýle-de bolsa, nazary nazaryma her sataşanda şu sözümi akýüreklik bilen gaýtalaýaryn: Ýoluň açyk bolsun!

03.2023 ý

SAÑA UGRATMALY SMS-LERIM

Seni görenler maňa: "Göwnüňe laýygyny tapypsyň" diýdiler. Diýdim: "Göwnüm neneňsi owadan eken!"

Saňa gijeleri: "Düşlerime gir!" diýmerin. Çünki bar bolan zadyň bolmagy islenmeyär.

Asmany päk ýüregiňi ýatladýandygy, ýollary saňa sary eltjekdigi, wagty senli günlere ýetirjekdigi üçin halaýaryn.

Maňa soňky sms-iňde: "Näme işleýäň?" diýipsiň. Elbetde, hemişeki işleýän işimi. Sen hakynda pikirlenýärim.

Daňdan oýanmak seniň sesiňi eşitjekdigimi bilýänligim üçin, gije ýatmak: "Gijäň rahat bolsun!" sms-leriňi alýanlygym üçin ýakymly.

Maňa: "Bagt näme?" diýip soranlara seniň ýylgyrşyňy görkezmek isleýärim.

"Haçandan bäri gijelerine ir ýatyp bileňok?" diýýäňmi?! Uzak däl, seni tanan günümden bäri.

Güllere adyňy pyşyrdaýan, ýollardan ýanymda sen bar ýaly ýöreýän, aýnada garşymda sen duran ýaly bezenýän.

Sowuk günleri halamazdym. Sen dünýäme gireliň bäri olaryňam lezzeti başga bolup duruberdi. Asyl, ýalňyzlykda geçen günlerimi halamaýan ekenim.

Penjirelere, sahypalara adyňy ýazmakdan ýadamadym. Olar dagy nämejikmiş adyň ýüregimde ýazylgy durka?

Käte bimahal çagy saňa jaň edip, "Alo" sözüňi eşdenimden soň telefony öçüräýsem, geňleme! Munuň ýeke-täk düşündirişi bar: Uklamazymdan öň sesiňi eşitmek hoşuma gelýär.

Meniň ýaramyň tebibi sen! Wagty azara goýma.

Sen ylhama meňzeýäň. Ynsanyň ýüregni sähelçe salymda lertzana getirip, "Näme üçin beýle çalt gitdikä?" diýip oýlandyrýarsyň.

Maňa ikimiziň adymyz bile ýazylan kagyz bölejigini sowgat et. Iň ýokarsynda: "Toý çaklygy" diýip ýazlan bolsun!

05.05.2022 ý

DAG WE ÇUKUR ÝA-DA ASLA UGRADYLMAJAK HAT

1

Salam kaka! Söýgüli ýazyjym Kerim Aş-Şaziliniň aýdyşy ýaly "Başlamak hemişe kyn". Ejeme sensiz durmuşa başlamagyň kyn düşüşi ýaly maňa-da saňa hiç haçan ugratmajak hatyma başlamak kyn düşýär. Dogrusy, sensiz geçen ýigrimi dört ýylyň içinde jemlenen oňat we ýaramaz duýgularymyň, başdan geçirmelerimiň haýsysyndan başlaýajymam bilemok. Şu ýigrimi dört ýylyň içinde ýüregimde bir-ä çukur döredi, birem dag. Çukur -- ýoklugyň döreden ullakan boşlugyndan emele gelen çukur. Dag -- her gezekki saňa gürrüň beresim gelen zatlary gürrüň berip bilmänimde, kakasyzlygym sebäpli kemsidilenimde hiç kimsä aýdabilmedik sözlerimiň döreden dagy. Ýüregimdäki çukur neneňsi çuň bolsa, dagam şonça beýik.

Synpdaş gyzlar kakasy hakynda joşup gürrüň berenlerinde hiç zat gepläp bilmän synpdan çykdy. Ýüregimdäki dag bir gez ulaldy. Çukur bir gez çuňlaşdy.

Awtobusda gyzynyň saçyny sypap oturan ýaş kaka gözüm düşeninde gözüm doldy. Dag beýgeldi, çukur çuňlaşdy.

Tanyş gyzym saçymyň gysgalandygyny aýdanda oňa saçymy kesendigimi boýun aldym. Şonda ýanyndaky jigsi: "Kakaň käýänokmy?" diýip, sowal beripdi. Dogany jigsine

bu sowaly üçin käýäpdi, ýöne eýýäm giçdi. Dag bilen çukura täsir edipdi. Şonda: "Käşgä, bolsa-da käýese" diýipdim öz ýanymdan.

Synp dergisine okuwçylaryň ejesiniň we kakasynyň işleýän ýeri ýazylanda diňe ejemiň işleýän ýeri ýazyldy. Ýene dag ulaldy, çukur çuňlaşdy.

Talyplyga kabul edilenimde mugallymlara üç arkamda "Kakasy" diýlen ýeriň näme üçin boş durandygyny düşündirmeli boldum. Olara ýokdugyňy aýtdym. Ýa men ýalan sözledimmikäm? Sen barmydyň kaka?... Şol günem dag bilen çukur...

Işe duranymda körpeje çagalaryny çagalar bagyndan almaga gelýän kakalara gözüm düşdi. Ýene şol bir zat...

Bularyň haýsysyny aýtjagymam bilemok. Belki başyndan başlamalydyr. Heniz ýaňy-ýaňy özümi bilip başlanymda maşgalada diňe "Eje" atly agza bardyr öýderdim. Bolmalysy şol diýip pikir ederdim. Eger bolmalysy şol bolsa beýle kemsinmezdimem. Soň ýuwaş-ýuwaşdan goňşy gyzlarynyň aňşamlary: "Kakam gelýär" diýen sözlerine üns beripdim. "Kaka". Diýmek, maşgalada kaka diýibem agza bar eken. Kakaň wezipesi nämekä? Ejeler bizi iýdirýär-içirýär, oýna gyzsak "Ge-el" diýip, uly sesi bilen öýe çagyryýar. Bir-iki gezek işden gelýän kakalaryň gyzlaryna şokolad getirenini görenimden soň düşündim. Kakaň wezipesi öýe şokolad getirmek eken. Men ýigrimi dört ýylyň içidir getirjek şokoladyňa garaşýan, kaka. Ýigrimi dört ýyla ýekeje şokolad. Geňirgenýäňmi? Geňirgenme. Ol şokoloda nähili uly mazmun ýerleşdirendigimi bir bilsediň.

Ol-arzuwym. Mende döreden iň oňaysyz duýgyň hiç tanamaýan adamyňy küýsemek duýgusydy. Hiç tanamaýan kişimi -- seni küýsedim. Gülüşi nähili? Gepleýşi, sesiniň tony, mimikalary nähili? Haýsy gylyklarymyz biri-birine meňzeýär? Haýsysy meňzemeýär? Ikimiz näme hakda gürlleşerdik? Saçymy sypap, gujagyňda ýatyrarmydyň? Kakaly-gyzyň gatnaşygy hakda hiç zat bilmämsoň synpdaş, kursdaş gyzlaryň kakalary bilen başdan geçirmelerine gyzygardym. Emma hiç haçan olary arkaýyn oturyp diňläp bilmedim. Çünki: "Hany senem kakaň hakda gürrüň ber" diýäýjek ýalydylar. Dogrusy, kiçi synplarda okaýarkak diýipdilerem. Şondan soň näçe diňläsim gelse-de, bilesigelijiligime bäs gelip, gürrüň edilýän ýerden daşlaşmak bilen bolýardym. Şol gürrüňleri diňlemek hukugymam elimden alypdyň.

Ýadygärlik goýan ýaramaz duýgularyň birem ynamsyzlykdy. Söýgüsini bildiren hiç bir ýigde ynanyp bilmedim. Näme üçin diýýäňmi?! Heýem, kakasynyň söýmedik gyzyny keseki ýigit söýermi?! Olar aňyrda dursun, men özümem söýüp bilmedim-ä. "Gowy gyz bolsaň, kakaň seni terk etmezdi" diýdim özüme. Diýmek, bu ýigitlerem seni ir-u-giç terk etjekdir. Onsoň nädendirin öýdýäň? Hyýalymda birkemsiz ýigit döretdim. Owadan, akylly, edepli, agras ýöne bir tarapdanam alçak, duýguçyl, gaýratly. Öz ýanymdan şoňa aşyk boldum. Waspyny etdim.

Çagakam ejem bilen oýnaýan gyzyklyja oýnumyz bardy. Ol-a daşda gollaryny giň açyp durardy. Menem ylgap gelip, gujagyna dolardym we şu sözleri gaýtalardym: "Ejemem sen, kakamam sen". Oýnuň sözlerini şol wagt aýdanymda ünsem bermändirin. Emma häzir ol sözi aýdyp bilemok. Ol meň üçin gadagan edilen söz ýaly.

Çagalymdaky ýatlamalarymda köplenç töwirde ejemiň: "Kakam gelsin diý" diýip berýän duýduryşlaryndan soň her töwirimde "Kakam gelsin" diýip dileg etmek endigim döredi. Ýöne indi ony edemok. Ulalanymdan soň mümkin däle ynanmagymy bes etdim.

Käte baýramçylyk bellemegi halamaýandygymy aýdanymda tanyşlarym geň görýär. Olara baýramçylyklaryň uly maşgala bilen gyzyklydygyny, gol doly maşgalasy bolan ynsan üçin her günüň baýramdygyny düşündirmeli bolýaryn. Gör, sen meniň baýramçylyklara bolan höwesimem elimden alypsyň. Has dogrusy, hiç haçan bermänsiň.

Talypkak bir çykyşda talyp gyzlaryň biri ejesiz gyzyň monologyny ýerine ýetiripdi. Şonda: "Çep tarapym agyrýar" diýipdi. Kän pikir etdim, kaka. Meniň çep tarapym agyrdymyka? Belki ilkibaşlarda agyrandyram. Ýöne psihologiýa sapagymyzda öwrenen uýgunlaşma prosesime laýyklykda, men indi ol agyra uýgunlaşan bolmaly. Çep tarapymyň agyrýanlygyny duýamok. Diňe dag bilen çukur. Olar şol durşuna duranok. Dag agyr düşýär, çukur ýokuş degýär.

Bilýäňmi näme, "Seni ýigrenýärin!" diýip, bilemok. Çünki tanamaýan adamymyzy hatda ýigrenibem bilmeris. Durmuşymyza asla girmedik ynsana garşy hiç bir duýgymyz bolup bilmez. Käte ýanyňa baryp, içimdäki ähli duýgulary dökesim gelýär. Emma kesekilerden çekinýärin. Seniň ýaly kesekiň ýanynda neneň duýgularymy dökeýin?! Ynsan diňe ýakyn adamlary bilen duýgularyny paýlaşyp biler ahyry. Dogrusy, saňa nebsim agyrýar. Maşgalasyz, perzentsiz geçen ömri diläp alan dälisiň. Ýöne elimden gelýän zat ýok.

Bir söz bar: "Kän gülýän adamlar içindäki gaýgyny gizlejek bolup şeýdýändirler". Gyzyň ýeriň ýarygyna-da gülýär, kaka! Onuň gülkileri ýersiz, gaýgysyny gizlejek bolýany äşgär. Barybir muny başaranok.

Diňe bulam däl, ol jögi hem. Bir gynançly filmiň ýekeje epizodyna tomaşa etmek ýeterlik. Gözlerini aý suwdan dolduryp oturandyr. Kän gepläýdimmi? Ýeri bolýa-la, tanamaýan adamyň hakynda gürrüň berjek bolup oturmak nämä gerek?

Nesibämde bolsa, bir gün durmuş guraryn, bir gün perzentlerim bolar. Bagtly bolaryn.

Şol bagtly günleriň hiç birinde doly bagtly bolup bilmerin. Edil talyp bolanymda, uçurym bolanymda, işe başlanymda bolup bilmeýsim ýaly. Hemişe ýarym bagtly bolaryn. Çünki özümü dünýäniň iň bagtly ynsany yglan etjek bolup durkam, ýoklugyň

ýadyma düşer. Mundan öň düşüşi ýaly. Diýmek, menden doly bagtly bolmak hukugynam alypsyň.

Ejem: "Adam öljek bolanda, närazy eden adamlaryny çagyryp, olaryň razylygyny alýarmyş. Kakaň senem bir gün razylyga çagyrap" diýýär. Men muňa ynanamok. Meni çagyraýanyňda-da, saňa: "Razy" diýip, jogap berip bilermikäm? Bererin-läý. Ony hiç tanamasaňam, gyzyň ýuka ýürekdir, kaka!

Kän gepledim. Saňa hiç haçan ugratmajak bu hatymy ýazmaga kän wagtymy sarp etdim. Eger haýsy hem bolsa bir gün bu hat eliňe düşäýse, okanyňda azajygam bolsa duýgulanmagyňy isleýän. Elbetde, sende ýürek diýlen şol syna bar bolsa. Çünki gyzyň bu hatyň her setir, her jümlesini aý gözyaşlaryna eze-eze ýazdy, kaka!...

2022 ý

2

Salam, kaka! Öňki ýazan hatym saňa ýazan ýeke-täk hatym bolar diýip oýlanypdym. Durmuş hemem çep gursagynda zol-zol atygsap, barlygyny bildirip duran närese muňa ýol bermedi. Şoňa käýäp bersene, beýle kösemesin! Soňky wagtlarda edil birmahallar degip, çykarylman ýören güllesi bar ýaly azar berýär. "Şol azar bermedik bolsa, hat ýazylmazdy, oňa minnetdarlyk bildirjek" diýýämiň?! Beý-ä diýmersiň, meni ýatlaman ýörşüň ýaly, seni ýatlamasam kaýyl bolup ýaşap ýören bolaýma?! Ýa ýatlaýaňmy meni?

Talyplyk ýyllarymda mugallymym sorag beripdi: "Özgeleriň serine aralaşyp pikirlerini bilmek islärmidiňiz?" diýip. Bir synpdaşym: "Ýok, adam asla muny bilmesin, sebäbi, bilse özgeleriň özi hakyndaky ýaramaz pikirlerine ýüregi ynjar" diýipdi. Şol wagtlar onuň pikri bilen ylalaşypdym. Häzir welin başgaça pikir öwürýän. Seriňe aralaşyp özüm hakdaky pikirleriňi bilesim gelýär. Şol pikirleriň göwnümde döretjek oňaly ýa-da oňaysyz täsirine kaýyl. Nämälimlik duýgusy oňaysyzlyk duýgusyndan has ýokuş deger eken.

Edil öňki hatymda bolşy ýaly, bu hatymam ejemden ýaşyryn ýazýaryn. Onuň bilen derdimi paýlaşmak islemezigimden däl, köňlüne ünji aralaşdyrmak islemezigimden şeýdýärim. Ejemi iň gamlandyrýan närese meniň gamlanmagym.

Ikinji haty ýazmagyma nämäniň esas bolandygyny, has dogrusy şo-ol çep gursakdaky närsäniň nä sebäpden gyzyňa azar berenligini bilesiň gelýän bolmaly. Göz öňüne getirip gör, seniň bilen arasy juda ýakyn, hemem juda uzak, saňa iň gandüşer, şol wagtyň özünde-de iň nätanyş ynsan bir ýerlerde dem alyp ýör. Senem haçandan bäri haýsydyr bir nätanyşa ýüregiňi açaysam diýýärsiň. Oňa hat ýazarsyň gerek? Hökman ýazarsyň.

Seniň adyňdan beýle çürt-kesik gepleýänligimiň sebäbi ejem daşky görnüşim, aň-üşüгим bilen bir hatarda hüý-häsiýetlerimiňem saňa örän çalymdaşdygyny aýdypdy. Diýmek, men nähili aýgyda gelen bolsam, senem şol aýgyda gelderdiň.

Kaka, aýtmaklaryna görä gereginden artyk sadamyşym. Jögiligimi "duýguçyllyk" diýip, ýuwmarlaýşym ýaly, töweregimdäkileriňem akmaklygymy "sadalyk" diýip, ýuwmarlaýandygy hakda oýlanýaryn. Diýseň-diýmeseň, şeýle bolmaly. Ýogsa, ol pikir göwnümi beýle bimaza etmezdi ahyry.

Senden hiç kakalyk mährini görübilmänligime üns bermesizden, ýigrimi ýyllyk atalygыз kibi "Kaka" diýip, agyz dolduryp ýüzlenip oturanym geň gerek?!

Özümi bilen pursatymdan bäri töweregimdäki deň-duşlarymyň "Kaka" sözünü her eşdenimde" Näme üçin meniňem şeýle ýüzlenip biljek ynsanym ýok?" diýip oýlandym. Şol oýlaram her gezek kalbymdaky çukuryň has çuňlaşmagyna getirdi. Onsoň, "kaka" diýip, göwnümi allasam, ol çukuram muňa ynanyp çalaja kiçelmezmiä diýip pikir etdim. Belki ynanar.

Öňki hatymdan bäri içki dünýämde hiç zat özgermedik ýalydyr. Aslynda, juda uly öwrülişikler döredi. Ýitgilerimiň meni kämilleşdirýändigini, dag we çukur bilen edil bedenimiň bir synasy ýaly ýaşamagy, durmuşdan hiç zada garaşmazlygy, bagty, betbagtlygy, gussany, şatlygy peşgeş hökmünde kabul etmegi öwrendim. Men häzir haýsydyr wakalara gyanýaryn we ol gussanyň edil şatlyk ýaly durmuşymyň peşgeşidigine düşüňärim. Niredir bir ýerde saňa gabat gelsem näme diýjekdigim hakynda oýlanmaýaryn. Hut şol pursat ýüregimde nähili duýgular bolsa, şolaram aýtmagyň dogrudygyna düşüňärim. Ýalňyş düşünme, saňa gabat gelmegi umyt etmeýärim, diňe hemişeki çaklamalar bilen meşgul gyzyň geljek hakdaky çaklamalaryndan biri. Öňňin Döwletgeldi hemem Gülçemeni başga çagalar bagynda geçirilýän telewideniýe ýazgysyna äkitdim. Ýolboýy, hatda, çagalar bagynda otyrkagam: "Olar aýkýarmyka?" , "Suwsaýarmyka?", "Üşeýärmikä?" diýip pikirlenmekden özümi saklap bilmedim. Hatda, häli-şindi: "Ony iýjekmi?" , " Muny iýjekmi?" ýaly soraglarym bilen ýüreklerine düşen bolmagymam ahmal. Şonda ilkinji gezek perzent jogapkärçiligini duýmaklyga şeýle ýakynlaşyp gördüm. Bary-ýogy dört-baş sagatlyk başdan geçirmede şeýle duýgulary ýaşan bolsam, ene-atalar ömürboýy perzentlerini nähili alada bilen gurşaýandyrlar. Hiç bolmanda ýekeje gezek men hakda şeýle alada edip görüpmediň?

Hatymyň soňunda bir zady bellemegi juda zerur hasaplaýaryn. Öňki hatymyň tersine, bu hatymyň ýüzüne birje gözýaş damjasy-da dammady. Aýdypdym-a, kämilleşdim diýip.

Hatymyň dowamy bolarmy ýa bolmazmy onçasyny-ha bilemok, ýöne bu hatlaryň saňa asla ugradylmajagyny welin aýnada gören ýaly bilýärim.

2023 ý

3

Salam, kaka! Saňa ilkinji ýazan hatymyň üstünden iki ýyl geçdi. Kämillik müçesine tarap ädimlerim azaldy. Geçen hatymda juda mertdim, durmuşym bilen başa-baş söweşimde ejizlämokdym. Emma...

Men aşyk boldum, kaka! "Heýem, gyz kakasyna şeý diýermi" diýmegiň mümkin. Bu haty barybir ugratmajaklygymyň arkaýynlygy şeýle aç-açan gürrüňdeşlige iterýär. Näme diýip oturdym-a, hä, ýşkym hakynda. Asmana uçandyryn öýtdüm. Aýaklarym şeýle bir ýeňil gopýardy, bulutlar aýagyma düşelen asfalt ýalydy. Öň söýüp görendirin öýdýädim, söýmän ekenim. Eger söýen bolsam, bu söýgüden has belent duýgy. Ýa ýşk diýlenlerimi? Söýgi bilen ýşk düşünjesiniň birmeňzeşmi ýa parhlydygynam bilemog-a, kaka! Haýsy hem bolsa ýüregimi elendirendigini welin aýdyp biljek. Ol duýulýan zat ahyry. Ýöne müddeti gysga eken. Ýo, men henizem oňa sataşan ilki günümdäki duýgularymda. Emma ondaky söýgiň öçenligini duýýan. Şonuň üçin terk etdim. Onuň ruhy welin meni bireýýäm terk edipdi. Maňa zeled ýetirýär, biri-bimize nerw dartgynlylygyndan başga zat eçilip bilmedik. Indi mesele näme diýjeksiň. Yza: çekýän, kaka! Görlüp-eşdilmedik yza: . Hamala, biri ýüregime gaýta-gaýta iňňe sünjüp, çykaryp duran ýaly. Ölümine garaşýan bendiden parhsyz. Ne oň bilen bagtly, ne onsuz. Öňler akyl bilen ýüregiň garpyşygy hakda aýdanlarynda kän bir makullamokdym. Indi welin şol ýagdaýa özüm düşdüm: Ýüregim: "Oňa dolan" diýýär, aklym: "Dälirediňmi, ýene saňa zeled ýetirmegine rugsat berjekmi?" diýýär. Rugsat berjek däl. Şu gezek aklymy diňlejek. Men mert gyz ahyry, şeýle dälmi? Gözýaşlarymyň hata damyp duranlygy ejizligimi aňladýan däldir-ä? Gözýaşlar barada şahyrlar mydama ajy diýýärler, hakykatdanam ajy eken. Ilki ýüregiňi ýakýar, soň gözüňi ýakýar, gözüňden togalanyp gaçanyndan soňra aşaklygyna ýol ýasap, dodagyňa barýar, tagamy damagyňa degeninden soňam, damagyňy ýakýar...

Öňler aşyk bolmaýanlygym üçin özümi şowsuz hasaplardym. Häzir aşyk bolanlygym üçin betbagt saýýan. "Adamlaryň biri-birine sataşmagynyň hökman bir sebäbi bolýar. Seni nä sebäpden ykbalym sataşdyrдыka?" diýenimde "Belki ylhamyň ýañadan oýanmagy üçindir" diýipdi. Mamla eken. Ýoklugynyň yzasy maňa ylham berýär. Ýöne

men: "Ylhammy ýa oň bilen geçirlen bagtly durmuşmy?" diýseler ikerjiňlenmezden ikinjisini saýlardym.

Ýogsa-da, sen ejeme aşyk bolupmydyň? Bir aýdymda aýdýar-a: "Aşyk bolan heý terk edermi?!". Ýok-la terk edip biler. Käte aşyk bolanlygyň üçin terk edersiň. Çünki aşykdygyň üçin onuň her aýy sözi seriňe, ýüregiňe zeper ýetirer. Ýa-ha ähli ezýetlere kaýyl bolup, ýanynda galarsyň, ýa-da ýoklugynyň eçiljek yza:ly asudalygyny saýlarsyň. Belki senem meniňki ýaly ikisinden birini saýlamaga mejbur bolansyň. Ýöne ejemi terk etmegiň meni terk etmelidigiňi, ýüregimde dag bilen çukur döretmelidigiňi aňlatmaýardy ahyry.

Indi döreden dag we çukuryň ýanyna onuň döreden dag bilen çukuram goşuldy. Bir gün onuň döreden dag we çukury wagtyň hökmürowanlygynyň saýasynda ýitip gidermikä diýýän. Seniňki welin galar! Edil mundan öňki ýigrimi baş ýylda bolşy ýaly...

11.06.2024 ý

MAZMUNY

Sözbaşy ýerine	3
Jogapsyz sowal	4
“Dertdeşine dert ýolugsa...”	6
Geläýipsiň	7
“Aýaz tigirläp ýör köne tekerin...”	8
Aýratynlyk	9
Diýebilmediklerim.....	10
Gorky	11
Öwgiň güýji.....	13
Nakyldan çuň pelsepe.....	14
Bir dilegim.....	16
Aşygyň ahmyry.....	17
Öýkelemek.....	18
Hyýal.....	19
Haýp.....	20
Köýen söýgi hakda şygry okap.....	21
Haýsysy ýaman.....	22
Göwnüm gaçdy.....	23
“Ýagdaýymy soradylar...”	24
“Atsyz bolar eken zyýat şygrylar...”	25
Köne heň.....	26
Towakga.....	27
Külbikejik.....	28
Nätmeli.....	29
Minnetdarlyk.....	30
Jadygöý.....	31
“Düýn agşam asmanyň ýüregi gysdy...”	32
Nätanyş gyza.....	33
Şygyr kibisiň.....	34
“Bir derdimiz bardy, aňmady hiç kim...”	35
Bir gün.....	36
“Çagalyk” goşgular toplumyndan Sargy	38
Eşekçi.....	39
Halypanyň huzurynda.....	40
Güýz geçmesin.....	42
Yşk sungaty.....	44
Ýagyşly günüň oýlary.....	45
Alabahar.....	46
Ýollarda.....	48

Yhlas.....	50
Ak goşgy.....	51
“Duýýan...”	52
Haýpygelijilik.....	53
“Millionlarça köpçüligiň içinde...”	54
Geljegime.....	55
Aşygyň haty.....	56
Sonetler çemeni	57
Perýat {sonetler çemeni}.....	58
Terk ediliş {sonetler çemeni}.....	66
Oýlanmalar toplumy	
Ýatlamalarymda ýaşayan ýyllar.....	75
Guraýan otlar.....	78
Gorkanyma degýärimi.....	80
Meni menden sora.....	82
Çagalygymy alyp gitdiler.....	84
Gitjegine ynanmadym.....	87
Ogulbagt ýa-da Ogul-bagtmy.....	90
Kaýyllyk.....	96
Aýdymlar seni ýatlatmasyn.....	98
Bir eseriň degresinde ýa-da ruhdaşyňy agtarmak dogrumy.....	100
Aýazbabalar.....	103
Dostlar gitdi.....	105
Başlanmanka soňlanan ömür ýa-da jemlemesiz şygryň ykbaly.....	107
Ikimiziň aýdymymyz.....	110
Bagyşlamak.....	113
Saňa ugratmaly Sms-lerim.....	115
Dag we çukur ýa-da asla ugradylmajak hat.....	118